

100 år av representativ demokrati -

Hur har våra "blivande ministrars"
bakgrund förändrats under denna tid?

Torbjörn Linderstam

C-uppsats i historia VT 2023

Handledare: Göran Malmstedt

Abstract

Background, objectives, earlier research, and method

The Swedish parliament approved universal and equal suffrage for women and men on 24 May 1919. The election to the Swedish second chamber in the parliament in fall 2021 was the first election according to the new regulations. It has now past more than 100 years since this reform. This C-level thesis in Historical studies takes as objective to investigate differences in personal background between Swedish ministers in governments soon after Sweden became a fully representative democracy and governments 100 years later. The study is based on earlier research theoretical contributions on demands and findings on Swedish coming ministers' individual backgrounds. The study is designed as a comparison of the background for "coming" members of government in three social democratic governments in the years of 1919-1924 and members of three social democratic governments in 2021-2023. The investigated background data is mainly about age, gender, type, and years of studies and working life experience before becoming a member of government. These data are gathered by public written and online sources.

Main findings & Conclusions

Based on this study, the conclusions are that the personal background of politicians has changed in several ways since representative democracy was established in Sweden in the 1920s. This is nothing strange or unexpected. Society has undergone radical changes during these 100 years, and it is therefore not remarkable that current ministers' backgrounds look different compared to then. The question is more how they have changed. Some of the more prominent conclusions are that contemporary politicians have substantially less extensive experience of professional working life outside the political sphere. Also, more of the contemporary ministers have made careers as professional politicians, where the political commitment and political duties within the party, trade union, municipal council, county council, part-time and full-time, starting much earlier in life than before. An illustrative example of the difference in this respect is that none of the "early" ministers lacked professional work life experience, while 25% of the contemporary members of the government had no permanent full-time working life experience outside the political sphere. Another illustrative example is that experience from professional working life was more than halved in number of years for the "later" ministers compared to the "earlier" ones. A comparison with earlier research, the study shows great consistencies. The main contribution in terms of addition to earlier research is that the working life experience among "later" or current member of parliament is significantly less than the experience of the "earlier". Further, the result shows that the academical education level no longer is as far higher than for the population in general, as it was for the "earlier" governments. The subject areas for academical studies seem also to change over times, as well as the type of work life experiences.

Future research

The study also includes some first outlines to future research. First, to understand what the changes in personal background for members of parliament means, for the representative democracy, further studies are recommended. Secondly, the learning is that a more qualitative approach with deep and comparative case study set-up would be a valuable complement to the more quantitative approach in this study. Finally, a surprising and thrilling tentative result is that it seems like many of the studied members of parliament seems to have several personal traits in common. An explorative study of personal traits among successful members of government is recommended, to get some first understanding if there are some personal traits that are more common among members of governments.

Innehåll

1. Bakgrund & syfte	5
Inledning	5
Problemområde	6
Syftesformulering	7
Preliminära hypoteser	8
2. Forskningsöversikt	10
Teorier om representativ demokrati	11
Forskning om påverkan på valmanskåren	12
Svensk forskning om folklig representativitet i riksdag och regering	14
Forskning om personlig bakgrund för svenska ledande politiska representanter	15
Relaterade frågor i samhällsdebatten	19
3. Metod	21
En kort beskrivning av metodiska angreppssätt	21
Val av operationaliserade undersökningsfaktorer	24
Tillvägagångssätt för insamling och analys	26
Källor och risk för fel	27
4. Resultat från empirisk undersökning	30
Resultatgenomgång	30
Testande av uppställda hypoteser	40
Ålder vid tillträdande som minister	41
Akademisk examen	41
Yrkserfarenhet	42
Befattning i ungdomsförbund	44
Familjerelationer med politiska uppdrag	45
Fackmannamässig kompetens i regeringsarbetet	46
5. Sammanfattande diskussion	47
Kort sammanfattning av slutsatser	48
Hur stämmer slutsatserna med tidigare forskning?	48
Vad kan förändringarna innebära ur ett representationsperspektiv?	50
Förslag till vidare forskning	51
Djupgående granskning av konsekvenser av förändringarna i personlig bakgrund	52
Komparativ fallstudie av några enskilda ministrars personliga bakgrund	53
Kan det finnas personlighetsegenskaper som är framträdande hos ledande politiker?	53

Litteratur- och källförteckning	60
Bilaga 1. Ministrar i de studerade regeringar	64
Bilaga 2. Enkät för insamlade rådata per minister.....	67
Bilaga 3. Unika namn i ministerlistorna	68
Bilaga 4. Socialdemokratiska ungdomsförbundet genom tiderna.....	70
Bilaga 5. Exempel på karriärväg för politiker som startat sin politiska bana tidigt i livet.....	71
Bilaga 6. Exempel på CV för blivande ministrar	73
Bilaga 7. Källhänvisning för enskilda minister	78

1. Bakgrund & syfte

Inledning

Ett demokratiskt statskick uppfattas idag som en självklarhet av de flesta i vårt svenska samhälle. Det har inte alltid varit så. Tvåkamarsystemet infördes i Sverige först 1867 och därefter utvidgades rösträtten för män 1909. Men det var först den 24 maj 1919 som riksdagen beslutade om en grundlagsändring och rösträttsreform för att införa allmän och lika rösträtt. I september 1921 hölls val till Andra kammaren i Sveriges riksdag och detta val var det första val som tillämpade de nya rösträttsreglerna. Perioden 1917 till 1921 brukar betecknas som den tiden Sverige blev demokratiskt. Strax före parlamentarismens genombrott, var den fackmannamässiga bakgrunden dominerande bland ministrar inom flera av departementen. Professorer eller biskopar var ecklesiastikministrar, generaler utsågs till lantförsvarsministrar, amiraler till att sköta Sjökrigsministeriet, jurister hade framskjutna positioner och så vidare. Under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal var även rena ämbetsmannaregeringar ganska vanliga. Demokratins kritiker vid denna tid fruktade att de nya rösträttsreglerna skulle medföra en avtagande fackmannamässig kompetens i landets styrelse. En del drev tankegången till sin spets genom att beskriva demokratin som en slags inkompetenskult¹.

Vi i Sverige nu har nu alltså haft ett politiskt system med representativ demokrati i drygt etthundra år. Med begreppet representativ politisk demokrati avses ofta ett system där folket styr genom återkommande val av partier med beslutanderätt. Systemet bygger på att partierna är tänkta att kanalisera medborgarnas intressen, åsikter och viljor, vilket är avgörande för att länken mellan folkviljan och de politiska besluten ska fungera. I vår svenska representativa parlamentariska demokrati ligger den lagstiftande makten hos Riksdagen och den verkställande makten hos Regeringen. I 1974 års regeringsform står att ”Regeringen styr riket. Den är ansvarig inför riksdagen”. Det är alltså Regeringen som formellt styr Sverige och är drivande i arbetet med att förändra våra lagar, och på så vis påverka utvecklingen i vårt samhälle. Regeringen består av en statsminister och ett antal statsråd. Dessa kan vara konsultativa, men de flesta statsråd är ministrar och ansvarar för departement, eller delar av departement, där mycket av förändringsarbetet förbereds och utvecklas. I ”Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform”, kap 6 står det bl. a ”Regeringen består av

---

¹ Ludvig Beckman i, Jörgen Hermansson, (2010), Regeringsmakten i Sverige – Ett experiment i parlamentarism 1917-2009, sid 92, SNS Förlag, Stockholm

statsministern och övriga statsråd.” Vidare slås det fast att ”Statsministern tillsätter övriga statsråd”. Detta medför ju att själva tillsättningsprocessen sker i förtroliga samtal och med ett mycket få antal inblandade i själva processen. Detta gör ju det svårt att som utomstående att ta del av och förstå kriterier för tillsättande. Lagstiftningen tar upp de formella krav som ställs på statsråden. Dels står det ”Statsråden ska vara svenska medborgare” och vidare ”Ett statsråd får inte inneha någon anställning. Han eller hon får inte heller inneha något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för honom eller henne.” Dessa är alltså de enda formella krav som ställs på svenska statsråd i den nya regeringsformen.

I den fortsatta framställningen används termen ministrar och syftar då på de statsråd som har ansvar för ett departement eller ett visst ämnesområde inom departementet. De enskilda ministrarna har de facto ett stort inflytande över regeringens arbete, i de frågor som ligger under deras departement.

Problemområde

Tanken med reformen med representativ demokrati var alltså att kanalisera de svenska väljarnas intressen, åsikter och viljor till politiska beslut via de folkvalda politikerna.

I grundlagen fastslås att all offentlig makt i Sverige utgår ifrån folket. Det står i regeringsformen att riksdagen representerar svenska folket. Det är riksdagen som godkänner regeringsbildningen, men inte de enskilda ministrarna. Dessa utses alltså formellt av den tilltänkte Statsministern, men i realiteten av ledarskiktet i de regeringsgrundande partierna efter egen uppfattning, med den tilltänkte statsministern i spetsen. Vilka personer väljer då de politiska partierna till ministrar? Vad har de för bakgrund och förutsättningar i termer av utbildning, yrkeserfarenhet mm? Speglar de befolkningen i demografiska och socio-ekonomiska förhållanden eller finns det andra egenskaper, färdigheter och kunskaper som prioriteras i stället?

Det svenska samhället har, under de hundra åren, sedan den demokratiska reformen med allmän och lika rösträtt genomfördes, genomgått enorma förändringar. I såväl Sverige, som i stora delar av världen i övrigt, har förändringar som exempelvis drastiskt effektiviserat jordbruk, ökad urbaniseringsgrad, starkt förändrat arbetsliv, kraftigt växande tjänstesektor, betydligt högre utbildningsnivåer, omfattande datorisering och automatisering, globalisering samt medicinska och hygieniska framsteg som lett till ökad livslängd, skett under

tidsperioden. Dessa har i grunden påverkat samhällets utformning och funktionssätt. När ett samhälle genomgår en sådan förändring kan man tänka sig att även andra och nya krav ställs på ministrar i arbetet med den verkställande makten för det gemensamma samhället. En intressant och relevant fråga är i sammanhanget om det har skett förändringar i blivande ministrars bakgrund under de senaste 100 åren och, i så fall, på vilket sätt har de förändrats? Denna fråga är ju relevant på många sätt men nedan behandlas den främst ur ett representativitetsperspektiv – om det skett förändringar är det ju viktigt att säkerställa att dessa förändringar förbättrar systemets verkningsgrad och inte försämrar den ambition om att ”all makt utgår ifrån folket”, som var avsett vid införandet av systemet. Att upprätthålla en ambition om att säkerställa god representativitet kan ses som ett viktigt underhåll för systemets överlevnad.

Ovanstående fråga skulle kunna studeras genom att beskriva ministrars faktiska bakgrund för hundra år sedan och idag. Denna uppsats har den ambitionen, dvs att undersöka vilken personlig bakgrund regeringens ministrar hade vid ministertillträdet när den representativa demokratin ”just var född” samt vilken bakgrund blivande ministrar hade när den svenska demokratin firade 100 år. En följdfråga blir, har bakgrunden förändrats, och i så fall, hur?

Syftesformulering

Det övergripande syftet med denna uppsats är alltså att undersöka hur den personliga bakgrunden för blivande svenska ministrar har förändrats under 100 år. Vidare är målsättningen att försöka fastställa eventuella förändringar och utifrån dessa föra ett resonemang om hur dessa eventuella förändringar kan tänkas påverka den svenska representativa modellen sätt att fungera.

Ett försök till att fastställa eventuella förändringar i blivande ministrars personliga eller individuella bakgrund kan utformas på alternativa sätt och med olika ambitionsnivåer. Utformningen av denna studie har valts för att kunna försöka besvara frågan inom ramen för 10 veckors heltidsstudier. Syftet har delats upp i följande delsyften .....

- A. Undersöka demografisk, socio-ekonomisk och övrig relevant bakgrund för blivande ministrar i regeringar strax efter att representativ demokrati genomfördes i Sverige
- B. Undersöka demografisk, socio-ekonomisk och övrig relevant bakgrund för blivande ministrar i regeringar ca 100 år efter att representativ demokrati genomfördes i Sverige

- C. Undersöka om demografisk, socio-ekonomisk och övrig relevant bakgrund för blivande ministrar bakgrund skiljer sig åt mellan då och nu, samt i så fall, hur

Dessa delsyften kommer att ytterligare delas upp i underfrågor om olika demografiska och social-ekonomiska områden. Exempel på underfrågor kan vara utbildnings-inriktning, utbildningslängd, omfattning av tidigare yrkeserfarenhet, inriktning på tidigare yrkeserfarenhet, kön, ålder när vederbörande blev minister, kön osv. Även vad som inkluderas som övrig relevant bakgrund skall vidare problematiseras och operationaliseras, bl. a genom litteraturstudier av tidigare forskningsbidrag. Exempel på sådana områden kan vara ämnesrelaterade sakkunskap inom ministerområdet, erfarenhet och färdighet i styrandets konst, politisk bakgrund och därmed politisk förankring. Under undersökningens genomförande har ytterligare bakgrundsfaktorer tillkommit, genom tidigare forskning.

Preliminära hypoteser

Ett inledande antagande är att antalet kvinnliga ministrar är högre ”senare” regeringar än i ”tidiga” regeringar, då jämställdhetssträvanden har ökat under perioden av 100 år som förflutit sedan de tidiga regeringarna. Men då det är allmänt känt att ”tidiga” socialdemokratiska regeringarna inte innehöll en enda kvinna medan ”senare” har ungefär hälften kvinnliga ministrar i sina regeringar, känns denna hypotes överflödigt att ställa upp. Följande, lite mer osäkra hypoteser, kan i stället, utifrån tidigare forskning, ställas upp:
Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar.....

1. blivit minister i yngre år
2. har en akademisk examen och fler år i högskoleutbildning
3. har en utbildning inriktad emot statskunskap, juridik och journalistik
4. har färre år i traditionell yrkesutövning innan erhållit förtroendeuppdraget att bli minister (annat än inom politisk sfär)
5. har i högre grad erfarenhet av tjänsteyrken och i lägre grad i traditionella arbetaryrken
6. har arbetat med utredningsverksamhet inom egna partiet
7. har tidigare arbetat som politisk tjänsteman
8. har haft ledande befattning i politiskt ungdomsförbund
9. är sammanboende med partner som också är yrkespolitiskt verksam eller är son eller dotter till yrkespolitiker

Först när eventuella skillnader i bakgrund mellan ”tidiga” och ”senare” ministrars kan påvisas, kan diskussioner föras om vad dessa kan tänkas medföra för ”representativitet av folkviljan”. Målsättningen med denna studie, av mer deskriptiv karaktär, är att undersökningens resultat och slutsatser skall kunna leda fram till att generera nya forskningsfrågor, som vidare kan undersöka eventuella konsekvenser av förändringar, i den mån skillnader kan påvisas.

2. Forskningsöversikt

En första genomgång av tidigare forskning inom ovanstående problemområde visar på stora skillnader i antal forskningsbidrag inom olika delområden. Forskningsbidrag i ämnesområden och grundläggande begrepp som demokrati, representativitet, styrelseskick, regerings- och ministerutövning, utbildning, kunskapsgenerering finns i överflöd och det är ”lätt att drunkna” i alla bidrag. Det samma gäller artiklar, forskning, minnesskrifter, biografier, egna memoarer om enskilda svenska politiker verksamma de senaste hundra åren. När det gäller empiriska studier som tar fokus på att undersöka och beskriva svenska politikernas sammantagna socio-ekonomiska, demografiska och övriga personliga bakgrund, förefaller forskningsbidragen under den studerade perioden dock vara betydligt mer begränsade. Sökning av forskningsbidrag inom detta område har därför inte bara gjorts i ämnet historia utan även inom forskningsområden som statskunskap och i vissa fall sociologi. Forskningsöversikten, som redovisas nedan, har gjorts med vägledning av ovan beskrivna problemformulering, syfte och hypoteser och fokus har lagts på de bidrag som kan tänkas vara relevanta för denna studies genomförande. Det innebär att jag valt att exkludera stora mängder av litteraturen och forskningsbidrag inom områden som berör hur representativ demokrati är tänkt att fungera och hur det upplevs att den fungerar. Detta beror naturligtvis även, i viss utsträckning, på att de utlämnade bidragen inte förefallit vara helt användbara för studiens inriktning men också på att ett flertal bidrag varit delvis överlappande eller behandlat snarlikt material som forskningsbidrag som redan har inkluderats.

Sammanfattningsvis, med avsikt att undvika en alltför omfattande refererade forskningsöversikt har endast bidrag som bedömts som direkt användbara för bakgrundsbeskrivning och preciseringen av undersökningens utgångspunkter och innehåll inkluderats. Som en första och viktig referensram för undersökning om blivande svenska ministrars bakgrund återges några breda forskningsbidrag om begreppet representativ demokrati. Därefter följer ett försök att djupare beskriva forskningsbidrag som direkt berör blivande ministrars bakgrund och som därmed har en mer direkt betydelse för undersökningens utformning och analyssätt.

Avslutningsvis återges även några forskningsbidrag och aktuella inlägg i samhällsdebatten som möjligen kan ha relevans för arbetet, beroende på vilka eventuella skillnader i blivande ministrars bakgrund som kommer att kunna påvisas.

Teorier om representativ demokrati

En kort beskrivning av den moderna politiska teorin om representativ demokrati är inte direkt nödvändig för denna undersöknings utformning. En sådan kan dock ge värdefull bakgrund och förståelse av frågeställningen och hur tankegångarna om representativ demokrati utvecklats. Därför görs nedan en mycket kortfattat sammanfattning.

Med viss förenkling kan sägas att modern politisk teori med fokus på representativ demokrati föddes ur den amerikanska och den franska av revolutionen i slutet 1700-talet. I dessa sammanhang diskuterades den direkta demokratin som existerade under antiken men bland annat Abbé Siéyès, i Frankrike, och James Madison, i Amerika, såg båda en fundamental skillnad mellan ett system där fria människor själva stiftade sina lagar och ett system där valda representanter fattade besluten å folkets vägnar. Representativt styre och demokrati var för dem båda två olika ting².

En intressant, omdiskuterad och ofta refererad syn på representativitet redovisade den brittiske filosofen Edmund Burke. Han menade att det var viktigt att personer som antog en institutionell roll hade de rätta egenskaperna. Den egenskap som, enligt Burke, var viktigast vid politiska tillsättningar var klokhet. Denna klokhet kunde bland annat erhållas genom erfarenhet från tidigare uppgifter. Burke drev därför tesen om hur en utbildad elit, av moralisk plikt, skulle föra folkets talan och när de väl var valda, skulle de utgå från sitt bästa egna omdöme i sin representation av folkets talan.

Andra filosofer förordade representativitetsmodeller där den folkvalda församlingen borde vara en direkt spegelbild av de röstande. Dessa tänkt sig att en representant, som kommer från en viss grupp i stort delar åsikter och erfarenheter med den gruppen. På så sätt bör representationen innehålla en spegling av åsikter från samhällets alla grupper utefter storleksförhållanden. Det kan handla om bakgrund baserade på kön, socialklass, religion, etnicitet, ekonomiska förutsättningar, utbildning, ålder och så vidare. Dessa modeller kallas ofta delegatmodeller. Enligt dessa skall representanten alltså, i tydlig motsats till Burkes representationsmodell, agera nära sina väljare och med klara instruktioner. På så sätt är det

---

² Sören Holmberg, (1999). Representativ demokrati – en dynamisk process. Ingår i SOU 1999:64, Demokratiutredningen, Stockholm

tänkt att de därmed förbli trogen till åsikterna hos de som valt representanten³. Esaiasson & Holmberg finner att ”most Riksdag members (in Sweden, mitt tillägg) embrace Edmund Burke’s principle of representation, which states that elected representatives should act according to their personal convictions and not be bound by voter opinion”⁴.

Ett annat intressant perspektiv på frågan ger Joseph Schumpeter, i sin bok ”*Kapitalismus, Sozialismus und Demokratie*”⁵. Han beskriver representativitet som ett val mellan flera olika konkurrerande ”eliter”. Han menar att det är omöjligt att upprätta ett politiskt system, där besluten verkligen avspeglar folkmajoritetens uppfattningar. Det enda realistiska alternativet är, i stället, att göra val mellan ett antal konkurrerande eliter. När en elit är vald, går det inte, enligt Schumpeter, att göra anspråk på att besluten måste överensstämma med folkmajoritetens önskemål. Men om eliten missköter sitt ämbete utifrån folkmajoritetens uppfattning, kan den valda eliten avsättas i nästa val av folkviljan. I Sverige kan en regering avsättas av Riksdagen, som i lagstiftningen är representant för folket. Men folkmajoriteten måste vänta till nästa valtillfälle, även om besluten inte avspeglar folkmajoritetens uppfattning.

Forskning om påverkan på valmanskåren

Litteraturgenomgången har visat att det också finns åtskilliga teoribidrag som på ett helt annat sätt, kanske mer indirekt, berör representativitetsmodellen med allmänna politiska val. Dessa berör påverkan på valmanskåren från omgivningen såsom det politiska etablissemanget, formella intressegrupper, informella intressegrupper, mass- & sociala media, enskilda opinionsbildare, offentlig administration med flera. Många samhällsanalytiker ser detta opinionsbildande eller påverkansförsök som legitima och fruktsamma för samhällets vidare utveckling. En del ser denna typ av opinionsbildning som mer eller mindre legitim, beroende på sanningshalt i budskapet.

Men en del teorier framhåller att samhällskulturen kan vara ett sätt att styra valmanskårens beteenden, upplevelser och värderingar i politiska sammanhang. En sådan teori är Gramscis

---

³ Holmberg, Sören (1999), sid 13

⁴ Peter Esaiasson and Sören Holmberg, (1996), Representation from above – members of Parliament and Representative Democracy in Sweden, sid 51 & 312, Aldershot, Dartmouth Publishing Company

⁵ Joseph Schumpeter, (1962). Capitalism, Socialism and Democracy. New York: Harper & Row, Publishers

teori om kulturell hegemoni⁶. Något förenklat kan begreppet sägas beskriva hur den ”styrande politiska klassen” kan få hjälp att vidmakthålla en dominerande makt i samhället genom kulturen i samhället. Denna hegemoni erhålls genom att den styrande klassens sätt att leva och dess livsåskådning blir norm och gör att det rådande politiska, sociala och ekonomiska tillståndet i samhället framstår som självklart och naturligt. Hegemonin döljer på så sätt olika politiskt möjliga alternativ genom att få den rådande ordningen att framstå som objektiv och till och med oundviklig. Enligt Gramsci upprätthålls kulturell hegemoni genom att den kulturellt samhällsledande eliten på olika sätt företräder den styrande klassens intressen. Detta gör de genom att förklara sakernas tillstånd för undersåtarna på ett sådant sätt att dessa upplever de rådande maktförhållanden som självklara och därför självmant ger sitt samtycke till att låta sig ”styras” genom allmänna val.

Antonio Gramsci var kommunistisk politiker och marxistisk filosof, aktiv under 1920–1930-talen i Italien. Teorin utgår ifrån det antika begreppet hegemoni, men teorin om ”kulturell hegemoni” utvecklades av Gramsci under Mussolinis tid vid makten utifrån studier av det italienska samhället och var riktat mot det kapitalistiska och fascistiska samhället.

Det anmärkningsvärda är att detta begrepp, som beskrevs på 1920-talet men som publicerades först på 1970-talet, har de senaste decennierna flitigt börjats användas såväl i sociologisk, statsvetenskaplig och historisk forskning, som i dagens svenska samhällsdebatt. Begreppet används numera i flera olika forskningsfält och även som beskrivning av en begränsande faktor för representativ demokrati som en sann spegling av folkviljan. Såväl denna som andra ”påverkansmodeller” riktade mot valmanskåren bedöms ha ett visst men begränsat värde för denna studie. Dessa teoretiska modeller kan möjligen utgöra en värdefull fond eller bakgrund vid undersökning av enskilda politikernas bakgrund, men utgör knappast de mest centrala begreppen eller modellerna. Av den anledning utelämnas ytterligare bidrag inom detta område.

Som litteraturgenomgången visar är begreppet representativ demokrati knappast ett entydigt begrepp. I svensk lagstiftning beskrivs inte heller närmare hur representativiteten skall se ut – det ges följaktligen inga anvisningar om vilka representativitetsmodell som kan vara vägledande. Det förefaller snarare att man antar att länken mellan folkvalda och väljare ska

---

⁶ Antonio Gramsci, (1999), Selections from the prison notebooks of Antonio Gramsci, edited and translated by Quentin Hoare and Geoffrey Nowell Smith, ElecBook. London

fungera. Det blir därmed upp till de politiska partierna att avgöra på vilket sätt och genom vilka personer de folkvalda skall representera folkviljan.

Svensk forskning om folklig representativitet i riksdag och regering

Sören Holmberg har ägnat en stor del av sin forskargärning åt frågeställningar inom representativ demokrati. I ”*Riksdagen representerar svenska folket*”⁷ frågar sig han bl. a ”Hur ser relationerna mellan väljare och valda ut i det svenska politiska systemet?” varvid Holmberg konstaterar att rekryteringsbasen för nationella politiker är mycket snäv och inte direkt återspeglar valmanskåren. När det gäller den svenska riksdagen så har den traditionellt haft ett stort inslag av ledamöter från gruppen av ”fria yrken”, bönder och högre tjänstemän medan bl. a arbetarinslaget varit klart mindre i relation till valmanskåren. I ”*Representation from above – Members of Parliament and Representative Democracy in Sweden*” studeras riksdagsrepresentanternas ekonomiska och sociala bakgrund⁸. De konstaterar att ”the most research on recruitment to elected bodies in Sweden (and elsewhere) has been devoted to describing and explaining the demographic and social composition of representative assemblies”. Deras slutsats är att ”Swedish MPs are poor reflection of ordinary people in terms of social and economic status.” Esaiasson & Holmberg drar slutsatsen att ”the Swedish representative system is best characterized as elitist and run-from above”.⁹ Sören Holmberg konstaterar i *Representativ demokrati – en dynamisk process* även att folkviljan inte är autonom och fortsätter.....

”Folkviljan skall vara avgörande i en demokrati. Och den ska åstadkommas genom att valda representanter förverkligar folkets vilja. Den processen är dynamiskt interaktiv. Politikerna påverkar och är med och formar folkviljan samtidigt som väljarna medverkar i valet av representanter och influerar vad de tycker och beslutar. Väljarna och de valda samspelar”¹⁰.

En slutsats från studierna ovan är att det finns många tolkningar av hur representativ demokrati skall och kan se ut. Forskning kring riksdagens representativitet när det gäller sociala- och demografiska förhållanden är inte helt tydliga. Det finns olika och ibland

---

⁷ Sören Holmberg (1974). *Riksdagen representerar svenska folket – empiriska studier i representativ demokrati*. Studentlitteratur, Lund

⁸ Esaiasson & Holmberg, 1996

⁹ Esaiasson & Holmberg, 1996, sid 317

¹⁰ Holmberg, 1999, sid 99

motsägande förslag till vilken bakgrund ministrar bör ha, för att vara representativa. Svensk lagstiftning ger inte heller några närmare anvisningar utan lämnar till de politiska partierna omfattande frihet i sina val av ministrar. Det är i sammanhanget därför intressant att undersöka hur bakgrunden för valda ministrar verkligen ser ut.

Forskning om personlig bakgrund för svenska ledande politiska representanter

Utifrån uppsatsens syfte att försöka konkludera om eventuella ”förändringar i bakgrund för blivande ministrar i Sverige mellan början och efter 100 år av representativ demokrati”, avgränsas den fortsatta litteraturgenomgången till forskning om svenska politikernas bakgrund.

Statsvetaren Hans Bergström har i sin avhandling *”Rivstart? Om övergången från opposition till regering”* från 1987 valt att studera ”övergången från opposition till regering i en parlamentarisk flerpartidemokrati”¹¹. Bergström väljer att studera detta dels för växlingarna vid regeringsmakten är vanligare idag än förr. Men också beroende på att författaren ser att övergångar i regeringsmakten har visat sig vara viktiga och rymma problem. Bergström konstaterar att det finns störningar i den normativa folkstyrelsemodellen och en sådan är att kopplingen mellan väljare och riksdag kanske inte alltid leder till att riksdagen blir åsiktsrepresentativ för folket. Bergström granskar även kopplingen mellan riksdag och regering. Det är främst i delen av avhandlingen som behandlar ”perioden inför maktövertagande” som normativa och de facto urvalsprinciper för statsråd presenteras. Delen ger värdefulla bidrag till denna studie. Dels innehåller forskningsbidraget värdefullt material för teoribasen men även när det gäller metod utgör studien en värdefull utgångspunkt i stort, såsom till exempel den komparativa kvalitativa och kvantitativa textanalysen, men även i mer begränsade avseenden såsom användbara operationaliseringar av för undersökningens vitala begrepp. Enligt Bergström finns det tre typer av bakgrundsegenskaper som är särskilt betydelsefulla för den som ska tillträda som minister. Dessa är a) ”kunskap på det sakområde statsrådet skall ta ansvar för”, b) ”färdigheter i själva styrandets konst” samt c) ”politisk förankring”, som ger statsrådet en extra resurs i samspelet med bl. a. tjänstemän¹². Dessa bakgrundskunskaper operationaliseras enligt nedan¹³.

---

¹¹ Bergström, Hans, 1987, *Rivstart? Från opposition till regering*. Stockholm, Tidens förlag.

¹² Bergström, Hans, 1987, sid. 231

¹³ Bergström, Hans, 1987, sid. 232–235

Kunskap på sakområdet: 1. Arbetade med samma politiska huvudområde åren närmast före tillträdet 2. Satt i motsvarande riksdagsutskott föregående mandatperiod. 3. Erfarenhet som ledamot i verksstyrelsen på området under något/några av de senaste tio åren. 4. Erfarenhet som ledamot i statlig utredning på området under något/några av de senaste tio åren. 5. Har yrkeserfarenhet och/eller utbildning på området 6. Hade vid tillträdet kommunal eller regional erfarenhet av direkt sak relevans. 7. Statssekreterare hade gedigen kompetens inom sakområdet.

Färdigheter: 1. Vana att läsa – akademisk grundexamen. 2. Vana att leda – erfarenhet av att yrkesmässigt och i verkställande funktion leda förvaltning/administration med 0 eller fler anställda. 3. Vana att framträda – offentlig position sedan tidigare, som gett träning i att tala och att samspela med massmedier. 4. Erfarenhet av departement – även om annan administrativ erfarenhet är till nytta så är Regeringskansliet en speciell miljö och tidigare arbete där är till särskild nytta. 5. Statssekreteraren hade departementserfarenhet. 6. Statssekreteraren hade erfarenhet av att leda större administration.

Förankring: 1. Har varit riksdagsledamot i minst tre år. 2. Aktivt med i senaste valrörelsen och på riksdagslistan. 3. Med i partistyrelsen vid tidpunkten för tillträdet. 4. Ledamot i kommunfullmäktige eller landsting något/några av de senaste tio åren. 5. Har stark förankring i sidoorganisation till partiet eller har varit ordförande i sådan tidigare. 6. Statssekreteraren med i det politiska arbetet under närmast föregående oppositionsperiod.

Bergström klassar därefter in alla stadsråd i regeringarna vid regeringsskiftena 1976 och 1982 i klassificeringssystemet och studerar enskilda statsråds ”profil” och finner ”det är tydligt att få statsråd är starka i fråga om alla tre typer av egenskaper samtidigt, men ännu färre kan sägas vara svaga i fråga om samtliga tre”. Bergströms fokus för analys ligger på komparation mellan den borgligt tillträdande regering 1976 och den socialdemokratiska 1982 och inte aggregerat för de valda politikerna som sådana.

Sammanfattnings konstaterar Bergström att många i 1976 års borgerliga regering var relativt sett svaga i fråga om färdigheter men att detta kompensades av god politisk kännedom på sakområdet och stark politisk förankring. I 1982 års socialdemokratiska regering var det en mer jämn fördelning av de tre typerna av egenskaper. Detta till stor del beroende på tidigare regeringsinnehav med i stor utsträckning samma statsråd. De två stora varandra kompenserande egenskaperna tycks vara sakkunskap och förankring, enligt Bergström. Det är

intressant att notera att den borgerliga regeringens statsråd i större utsträckning har sin huvudsakliga yrkeserfarenhet från marknaden medan de socialdemokratiska mer har sin yrkes- och livserfarenhet i offentlig sektor och från fackliga intresseorganisationer. En kunskap härifrån inför denna studie är att om studiefokus är "förändring över tiden" bör regeringar av samma politiska kulör väljas att studeras för att inte partiskillnader i tidigare erfarenheter alltför mycket skall påverka resultatet. Bergström inkluderar även regional hemvist, sysselsättning och antal yrkesår före ministertillträde i listan över relevanta bakgrundsuppgifter. Även kön och ålder vid ministertillträdet studerades och könsfördelningen konstateras vara skev och medianålder på 50 år erhålls för den studerade tidsperioden. Det fanns även en tendens till att ministrarna som valts var ganska jämgamla och tillhörande samma generation, även om enstaka avvikelser förekom. Även om Bergström inte har fokus på analys och diskussion om den absoluta nivån på bakgrundskunskaper i olika dimensioner för hela statsrådskollektivet under tidsperioden, förefaller detta forskningsbidrag utgöra en värdefull utgångspunkt. Detta gäller inte enbart teoribidragen om vad som är relevant att inkludera i en studie om blivande ministrars bakgrundskunskaper utan även angreppssätt, metod och operationaliseringar av begrepp.

Anders Ivarsson Westerberg och Cajsa Niemann, forskare vid Samtidshistoriska institutet vid Södertörns högskola har i "Vägen till makten – statsrådets och statssekreterarnas karriärvägar" undersökt Sveriges statsråds och statssekreterares karriärvägar mellan åren 1965–2007¹⁴. Författarna väljer att studera karriärvägarna för att det är en viktig fråga och med konsekvenser för hur demokratin fungerar. De utgår från etablerade teorier om eliter och använder det empiriska materialet till att bland annat värdera tendentiösa påståenden som förekommer om ledande politiker och tjänstemäns karriärvägar. De samlar även in uppgifter om kön, ålder, karriärvägar, positioner/anställningar för statsråd och statssekreterare. Sammanställningen av de 195 statsråd mellan 1965–2007 de har studerat visar att medianåldern vid första statsrådsposten var 48 år, 75 % hade någon form av akademisk utbildning men endast 62 % hade akademisk examen. Vidare hade ungefär 60 % varit riksdagsledamot innan de blev statsråd. Antalet blivande ministrar som haft politiska uppdrag på kommunal nivå och eller landsting var också ca 60 %. När det gällde partitillhörighet visade det sig även här att det var vanligare att de borgerliga statsråden har erfarenhet från arbete i privat verksamhet än de socialdemokratiska. De socialdemokratiska statsråden har å

---

¹⁴ Anders Ivarsson Westerberg och Cajsa Niemann, (2007), Vägen till makten – statsrådets och statssekreterarnas karriärvägar, Huddinge, Södertörns högskola

andra sidan oftare en bakgrund i Regeringskansliet och i fackföreningar. Någon systematisk sammanställning över antal års yrkeserfarenhet utanför den politiska sfären gör dock ej.

Josefin Storm har gjort en statsvetenskaplig två-betygsuppsats som getts namnet ”*Vem blir minister – en empirisk studie utav ministrarnas bakgrund i ett tidsperspektiv*”¹⁵. Studiens syfte är ”att undersöka ministrar utifrån teoretiskt uppställda bakgrundsegenskaper”. I och med att ämnet är mycket snarligt syftet i denna studie, inkluderas även denna uppsats i litteraturgenomgången. Tidsmässigt avgränsar sig Storm till regeringarna 1991 samt 2006 och undersöker allmän bakgrund, utbildning, tidigare yrkeserfarenhet, längd politisk erfarenhet, ålder när man blir statsråd, könsfördelning i regering samt sakkunskap inom ansvarsområde. Som delsyfte nämns att lyfta fram likheter och skillnader hos statsråden under den tidsperiod som studeras. Genom kvantitativ och kvalitativ innehållsanalys försöker Storm typen och mängden av olika bakgrundsegenskaper som förekommer hos de enskilda statsråden. Analysen är främst baserad på Regeringskansliets årliga material och biografier för de enskilda statsråden. Resultatet som Storm kommer fram till jämförs också med Bergströms resultat för 1976 och 1982. Storm finner att ”dagens ministrar inte har så gedigna erfarenheter på de sakområde de ansvarar för. Både utbildningsmeriter samt yrkeserfarenheter inom sakområdet som man har erhållit, är bristande hos större delen av ministrarna. Det är inte vanligt att man arbetat inom samma sakområde året innan och inte heller att man har erfarenheter utav sakrelevans ifrån t. ex. kommunal nivå.” ”Det verkar som om de politiska meriterna går före de erfarenheter och det man tidigare gjort inom sitt nuvarande ansvarsområde.” Storm menar att man kan skönja att sakkunskaper inom ansvarsområdet har minskat i betydelse för den period hon studerar. Få statsråd har en examen som är relaterad till det ansvarsområde som de administrerar. Politiska erfarenheter har däremot ökat i senare regeringar jämfört med tidigare. I senare regeringar är andelen med erfarenhet från privat sektor lägre i relation till erfarenhet från offentlig sektor. Medelåldern för de i senare regeringarna tillträdande statsråd är 45 år och är därmed något lägre än vad som fastslagits i tidigare forskning. Även könsfördelningen i senare regeringar är mer jämlik än tidigare, även om den inte är jämn.

Vad är då Storms slutsats i frågan om ”Vem blir minister?” Jo, det statsråd som redan i tidig ålder varit politiskt aktiv, till exempel i ungdomsförbundet, men även som ledamot i

---

¹⁵ Josefin Storm, 2006, *Vem blir minister – En empirisk studie utav ministrarnas bakgrund i ett tidsperspektiv*. Lund, Uppsats vid Statsvetenskapliga institutionen

kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige samt varit invald i riksdagen, har goda möjligheter att bli minister. Det finns också de som når ministerposter den ”byråkratiska” eller ”meritokrata” vägen, med gedigna kunskaper på det sakområde de skall handha, men de är betydligt färre och minskande i antal. Vidare, de flesta som blir ministrar har akademisk examen, men oftast inte med anknytning till ansvarsområdet. Storm konstaterar också att det finns andra bakgrundsegenskaper att beakta då hon konstaterar att ”ministrar kan anses som en form av ledare och för att bli minister krävs därför viss karisma. Personliga egenskaper såsom självförtroende och utstrålning är egenskaper som lämpar sig för att bli minister.”

I *”Regeringsmakten i Sverige – ett experiment i parlamentarism 1917–2009”* försöker Ludvig Beckman, Professor i Statskunskap, Stockholms universitet, sammanfatta tidigare forskning om ministrars bakgrund¹⁶. Författaren har valt att inkludera samtliga statsrådsutnämningar under tiden 1917–2008. Under denna tid var totala antalet utnämningar 704 men antalet unika individer var 335, eftersom samma person flera gånger har innehaft ministerpost. Beckman väljer något förenklat att arbeta med kategoriseringen teknokrat för en politiker med gedigen utbildning men med blygsam politisk erfarenhet. Proffspolitiker är en person med omfattande politisk erfarenhet men utan vidare utbildning. Om en politiker har både utbildning och politisk erfarenhet betecknas denne elitist och den som saknar båda färdigheterna kallas amatör. Efter att ha kvantitativt värderat samtliga 335 enskilda ministrars utbildning och politisk erfarenhet konstateras sammanfattningsvis att det framträder ett mönster av framför allt ministrar främst varit proffspolitiker följt av teknokrater och i betydligt mindre omfattning elitister eller amatörer. I dessa avseenden ser författaren endast marginella förändringar över tiden.

Relaterade frågor i samhällsdebatten

Avslutningsvis, visar gjord genomgång av ämneslitteraturen att det finns ganska få akademiska och systematiska studier inom kärnområdet men att det finns betydligt fler journalistiska granskningar som tar upp ämnet. Många av dessa har inte gjort fullständiga genomgångar utan refererar i stället till enskilda fall och är uppbyggda kring en tes som drivs. Det finns också artiklar inom valt ämnesområde som berör ämnet med ett rent debattperspektiv i den svenska samhällsdebatten. Dessa bidrag, som inte är vetenskapliga, även om de faktiskt ofta är skrivna av disputerade akademiker och inte av journalister, kan

---

¹⁶ Ludvig Beckman i, Jörgen Hermansson, (2010), *Regeringsmakten i Sverige – Ett experiment i parlamentarism 1917–2009*, sid 84-105, SNS Förlag, Stockholm

kanske visa sig relevanta att använda som grunder för hypoteser. Dessa bidrag behandlar bland annat förändringar i utbildnings- och yrkeserfarenhet hos regeringsmedlemmar över tiden. Ett vanligt exempel är exemplifieringar som tas från regeringar där vissa ministrar aldrig haft något arbete utanför politiken. Det diskuteras även värdet och riskerna med att dessa politiker, direkt efter gymnasieutbildning eller högskoleexamen, börjat arbeta som politiskt sakkunniga i Regeringskansliet eller blivit riksdagsledamöter. I vissa inlägg kallas ibland dessa kollektivt för ”0-åringar” på grund av utebliven arbetserfarenhet och frågor ställs och diskuteras om hur mycket arbetserfarenhet en politiker bör ha. En del tycker sig även se en trend i att utbildning nedprioriteras vid tillsättande av ledande politiska befattningar. Att varken yrkeserfarenhet eller akademisk utbildning skulle ha inflytelserik vikt vid tillsättande av politiska befattningar eller i högre politisk tjänstetillsättning menar en del författare sänder ut budskapet till politikerämnen, att det inte är värt att lägga tid på att skaffa utbildning eller yrkeserfarenhet, då detta ”lönar sig” illa. Termer som ”politisk broiler” används i allmänhet som en kritisk benämning på politiker som saknar yrkeserfarenhet från annan verksamhet än politik.

Även termen ”politruk”, börjar alltmer användas, främst som nedsättande beteckning av politiker eller ämbetsman, som främst nått sin position genom politiska förtjänster i partirelaterat arbete. Professor i Statsvetenskap vid Lunds universitet Lennart Lundquist pekar på riskerna med att man kan nå betydelsefulla politiska positioner genom politiska förtjänster i partirelaterat arbete och menar att ökande omfattningen av utnämningar av politruker, som baseras på partipolitik snarare än demokratiska val, är ett problem.¹⁷

Det har även skrivits en del artiklar av akademiker om konsekvenser av begränsad akademisk utbildning hos ledande politiker, till exempel Olsson, Stilhoff, Sörensen & Zetterholm¹⁸. Värdet av dessa inlägg kan kanske bättre bedömas efter frågan i denna uppsats om hur bakgrunden för ledande politiker, i det här fallet ”ministrar med portfölj”, har förändrats under 100 år av representativ demokrati.

---

¹⁷ Anders Ivarsson Westerberg och Cajsa Niemann, 2007, sid 15

¹⁸ Olsson, E., Stilhoff, Sörensen, J. & Zetterholm, M. Skadlig brist på akademisk kunskap i politiska toppen, Svenska Dagbladet, Debatt, 2019-01-24

3. Metod

En kort beskrivning av metodiska angreppssätt

I valet 1921 blev Socialdemokraterna det största partiet i riksdagen. Detta förhållande har sedan hållit i sig under hela hundraårsperioden som studien berör. Den högsta procentuella andelen röster Socialdemokraterna har fått under denna period, var i 1940 års riksdagsval, då 54 procent av väljarkåren, röstade på Socialdemokraterna. Även under efterkrigstiden har Socialdemokraterna varit det dominerande partiet i svensk politik och nådde i valet 1968 åter egen majoritet av riksdagsrösterna. Under långa perioder har det varit möjligt för Socialdemokraterna att bilda egen majoritets- eller minoritetsregering. Från valet 1988 har nya partier tillkommit i riksdagen och det har under senare tid varit allt svårare att bilda egna enpartiregeringar i det svenska proportionellt valsystemet.

Forskningsgenomgång har visat att bakgrund, framför allt tidigare yrkeserfarenhet och facklig karriärväg, skiljer sig mellan socialdemokratiska och övriga regeringar. Så när syftet är att studera förändring över tiden, har det bedömts lämpligt att försöka finna ”tidiga” och ”senare” regeringar av samma politiska tillhörighet. Av de hittillsvarande drygt 100 år av representativ demokrati i Sverige har Socialdemokraterna varit i regeringsställning i ca 75 år, dock ibland i koalitionsregering med andra partier. Det förefaller därför mest naturligt att studera ”tidiga” och ”senare” ministrar i socialdemokratiska regeringar. När detta är fastställt är nästa fråga vilka regeringar skall då väljas för att representera tidigare och senare socialdemokratiska regeringar som ändå har likartade förutsättningar?

Den 24 maj 1919 betraktas, som tidigare nämnts, allmänt som det datum blev Sverige, genom riksdagsbeslut, blev en parlamentarisk demokrati med allmän och lika rösträtt för män och kvinnor. Tidigare har även beskrivits att Andrakammarvalet i september 1921 blev det första val i Sverige där allmän rösträtt. Sveriges Socialdemokratiska Arbetarparti fick i valet drygt 36 % av rösterna och Hjalmar Branting fick för andra gången uppdraget av kungen att bilda regering. Brantings regeringen avgick dock redan 1923, som en konsekvens av att riksdagen avsåg en proposition om understöd för arbetslösa som varit utan arbete i minst sex månader. I samband med detta övertog ”högerregeringen Trygger” regeringsmakten. I samband med andrakammarvalet 1924 kunde dock Hjalmar Branting bilda sin tredje regering, men på grund av att Brantings hälsotillstånd försämrades ombildades regeringen med tidigare Handelsminister Richard Sandler som ny regeringschef, men med Branting kvar som konsultativt statsråd, fram till hans död i slutet av februari 1925.

I det svenska valet till riksdagen 2018 samlade ”de rödgröna” 144 mandat och Alliansen 143 mandat. Sverigedemokraterna erhöll 62 mandat. Inget av de traditionella blocken nådde egen majoritet i riksdagen och försöken till regeringsbildningen efter valet tog 129 dagar av regeringsförhandlingar. Efter att en uppgörelse framarbetats mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centern och Liberalerna, och som tolererats av Vänsterpartiet, kunde slutligen Regeringen Löfven II tillträda den 21 januari 2019. Denna regering bestod av 23 ministrar, varav 18 var socialdemokrater och 5 representerade miljöpartiet. Regering satt från 21 jan fram till 9 juli 2021. Avgången föregicks av att Vänsterpartiet motsatte sig regeringens bostadspolitik och särskilt ett förslag om fri hyressättning. Vänsterpartiet hotade med misstroendeomröstning om förslaget lades fram. Regeringen stod fast vid förslaget och i följande misstroendeomröstning, som gjordes på Sverigedemokraternas initiativ, biföll riksdagen yrkandet om misstroendeförklaring mot statsminister Löfvén. Efter diverse talmansrundor röstades regeringen Löfvén III fram den 7 juli 2021. Den nya regeringen var också en koalitionsregering och minoritetsregering bestående av 17 socialdemokrater och 5 miljöpartistiska statsråd. Regeringsperioden blev relativt kort då Löfvén i augusti deklarerade att han avsåg att avgå som partiledare för Socialdemokraterna i november 2021. Den 10 november 2021 bad statsminister Stefan Löfvén talmannen att bli entledigad som statsminister. Den 30 november tillträdde, efter några omröstningar, i stället regeringen Andersson med en ren socialdemokratisk minoritetsregering som satt fram till valet 2022 och avgick i samband med att Ulf Kristersson tillträdde om statsminister i oktober 2022.

Från ovanstående beskrivning av de tre ”tidiga” och de tre ”senare” regeringarna framgår att det finns många likheter mellan de ”tidiga” och ”senare”, bland annat att det är respektive statsminister andra ministär och tredje ministär, båda blir utsatta för misstroende och båda har lett till regeringsavgång samt båda har fått nya statsministrar efter tre regeringar ledda av Branting respektive Löfvén. Den största skillnaden är att det varit ett val till andrakammaren mellan regeringarna ledda av Branting respektive Sandler. Något val förekom inte mellan regeringarna Löfvén III och Andersson. Den regeringsombildning berodde ju på att Löfvén valde att avgå som partiledare och därmed statsminister till Socialdemokraternas partikongress. Tidsperioden för de tre ”tidiga” regeringarna är också ganska lika. Det är ca 6 mån längre tidsperioden för de ”tidigare” jämfört med senare (okt 1921-30 24 jan 1925 respektive 21 jan 2019–30 nov 2021).

Det har varit svårt att finna några mer lämpliga socialdemokratiska regeringar som representerar ”tidiga” och 100 år ”senare” regeringar för denna studie. Med tanke på att detta och att det är mycket lite som talar emot denna indelning och att förefaller att dessa två grupper snarare ha ganska jämförbara situationer framstår dessa regeringar som lämpliga kandidater. För att välja så tidiga och så senare regeringar som möjligt, men också likartade i tidsspann och tillsättningssituationer så har alltså valet fallit på att studera följande regeringar:

”Tidiga”

- Hjalmar Brantings socialdemokratiska regering som tillträdde den 13 okt 1921 (härefter kallad Branting II)
- Hjalmar Brantings socialdemokratiska regering som tillträdde den 14 okt 1924 (härefter kallad Branting III)
- Richard Sänders socialdemokratiska regering som tillträdde den 24 jan 1925 (härefter kallad Sänders I)

”Senare”

- Stefan Löfvéns socialdemokratiska och miljöpartistiska regering som tillträdde den 21 jan 2019 (härefter kallad Löfvén II)
- Stefan Löfvéns socialdemokratiska och miljöpartistiska regering som tillträdde den 9 juli 2021 (härefter kallad Löfvén III)
- Magdalena Anderssons socialdemokratiska regering som tillträdde, ungefär 100 år senare, den 30 nov 2021 (härefter kallad Andersson I).

Det har av ovan angivna orsaker varit svårt att finna mer än en ”senare” ren socialdemokratisk regering, så valet har alltså fallit att även inkludera regering Löfvén II & III, trots att dessa regeringar var koalitionsregering och bestod även av representanter från Miljöpartiet.

Regeringen Löfvén II bestod av totalt 23 ministrar varav 5 var miljöpartister. Regeringen Löfvén III bestod av totalt 22 ministrar varav 5 var miljöpartister. Eftersom en analys kan göras, där såväl ministrar från Miljöpartiet kan inkluderas som exkluderas, kan eventuell inverkan på de uppgifter som samlats in kontrolleras.

Valet av tre regeringar för varje studerad tidsperiod, i stället för endast en, motiveras med att motverka att urvalet bygger på en slumpmässigt avvikande regeringssammansättning samt för att erhålla en numeriskt mer omfattande bas, vilket förväntas underlätta den kvantitativa analysen. Den kvantitativa delen av analysen kommer, där det är möjligt, att genomföras kvantifierbart i termer av antal år eller i frekvens/proportion av undersökt förekomst. Fördelen är att det då, med större antalet ministrar ingående i studien, blir mer tydligt. I analysen

behövs inte heller något testande av eventuella skillnader med hjälp av statistiska sannolikhetsverktyg göras. Orsaken till detta är det inte tagits något ”urval” som skall representera tidiga respektive senare regeringar, utan jämförelsen genomförs i stället mellan två hela ”populationer” – skillnader och likheter fastställs för dessa två grupper och avsikten är inte att generalisera till regeringar utanför de studerade.

När det gäller mått som används är dessa mycket enkla och medelvärde, medianvärde och proportioner är de vanligaste förekommande. Medelvärde är ju det numeriska värde som erhålls då samtliga tal summeras och därefter delas med antalet observationer. Medelvärde kan ibland upplevas som ett missvisande representationsmått för en grupp. Exempelvis kan en grupp bestå av ett fåtal mycket äldre och ett stort antal mycket unga eller en grupps inkomst kan bestå av få med mycket hög inkomst och många med betydligt lägre. Akademiker och myndigheter som exempelvis Statistiska Centralbyrån med flera använder därför oftast medianvärdet som centralmått för att beskriva till exempel en grupps genomsnittliga årsinkomst. Enkelt uttrycket är medianvärdet då den ”mittensta” observationen om man sorterar samtliga i storleksordning. I resultatkapitlet har såväl medelvärde som medianvärde används för att beskriva medelvärden för de ”tidiga” och ”senare” regeringarna.

Där ej kvantifiering av data eller uppdelning i proportioner av data inte varit möjlig, har en mjukare lite mer kvalitativ analys genomförts. Detta innebär att de bakgrundsdata såsom tidigare utbildningsinriktning eller tidigare yrkestillhörighet, har analyserats tolkningsmässigt som en kvalitativ bedömning av likheter och skillnader. I detta sammanhang har bland annat typvärde används för att beskriva företeelsen. Typvärde är på en nominalskala det mest frekvent förekommande värde för en grupp. Ett exempel på typvärde är till exempel att någon form av akademisk juristutbildning har varit den mest vanligt förekommande universitetsutbildningen för ”tidiga” ministrar.

Val av operationaliserade undersökningsfaktorer

Vilka faktorer, variabler eller företeelser skall då väljas för att besvara undersökningsfrågorna? Det är en fördel att använda samma faktorer eller ”mått” som gjorts i tidigare forskning, med tanke på jämförbarhet i resultat. Den av Beckman (Beckman, i Hermansson, 2010) beskrivna modellen med indelning i teknokrat, proffspolitiker, elitist samt amatör förefaller intuitivt tilltalande men något ytlig och i viss mån godtycklig. Det resultat som sammanställdes enligt denna modell förefaller inte heller i alla avseende helt relevant för

denna studies syfte. Det gör dock den bakomliggande teorin och modellen som Bergström presenterar i sin avhandling¹⁹. Indelningen bygger på tre aggregerade faktorer som bedöms betydelsefulla för att kunna fullfölja ett ledande av ett departement. Sammanställningen av undersökta faktorerna byggs utifrån normativa teoretiskt grundade bidrag samt hur bedömningsarbetet faktiskt görs.

De valda faktorerna är a) kunskap inom sakområdet, b) färdigheter samt c) förankringsförmåga. Dessa faktorer delas in i deluppgifter eller operativa variabler. Alla av variablerna är dock inte relevanta för denna undersökningens syfte och vissa har därför exkluderats. Vidare är en del av sådan bedömningskaraktär att de för denna undersökning inte upplevs som möjligt att helt avskiljas från viss godtycklighet i bedömningen. Slutligen är en del av sådan karaktär att de blir svåra att finna för ministrar från början av förra seklet. Därför har vissa mått även exkluderats av denna anledning. De bakgrundsvariablerna Bergström använder sig av är ju ursprungligen framtagna för en betydligt mer begränsad tidsperiod som fokuseras runt de svenska valen 1976 och 1982.

Följande faktorer och företeelser eller variabler har därför valts ut för denna undersökning;

Kunskap på sakområdet:

1. Har arbetat med samma politiska huvudområde före ministertillträdet, exempelvis i motsvarande riksdagsutskott
2. Har yrkeserfarenhet inom området – exempelvis i kommunal verksamhet/styrelse, verksamhetsstyrelse, statlig utredning eller liknande
3. Har akademisk utbildning inom området

Färdigheter:

1. Vana att läsa – akademisk grundexamen
2. Vana att leda – erfarenhet av att yrkesmässigt i verkställande funktion leda förvaltning
3. Vana att framträda – offentlig position, som gett träning i att tala/samspeja med massmedier

Förankring:

1. Har varit riksdagsledamot i minst tre år
2. Med i partistyrelsen vid tidpunkten för tillträdet

---

¹⁹ Bergström, 1987, sid. 231

3. Har stark förankring i sidoorganisation till partiet eller har varit ordförande i sådan tidigare

Till dessa adderas även a) yrkesverksamhet utanför den politiska arenan b) antal år som yrkesverksam utanför den politiska arenan, c) antal år av akademiska studier, d) ålder vid tillträddande som minister samt e) kön. Dessa variabler har även delvis använts i Bergströms²⁰ Ivarsson Westerbergs & Niemanns²¹ eller Storms²² undersökningar, varvid relevanta resultat har framkommit och slutsatser har dragits för den av dem studerad tidsperiod. Dessa resultat bedöms kunna utgöra såväl värdefull referens för tolkning som för rimlighetsvalidering av denna studies resultat.

Ambitionen, i ett tidigt stadiet av denna studie, var att även inkludera de personliga *ekonomiska* förutsättningarna för de blivande ministrarna. Detta visade sig vara mycket svårt och arbetskrävande, för att inte säga omöjligt att på ett tillförlitligt sätt fastställa de ekonomiska förutsättningarna för de "tidigare" ministrarna. Vissa enkla ekonomiska markörer hade möjligtvis gått att upprätta, då det finns information om blivande ministrars bakgrund som till exempel arv av jordegendomar, arv högborglig förmögenhet och om föräldralöshet och om att blivit såld på auktion. Värdet av dessa mått betraktades dock som lågt, då jämförelsen med "senare" ministrar skulle "halta betydligt" och omöjliggöra en direkt jämförelse. För senare ministrar är situationen för insamling av data något annorlunda - genom skattemyndigheten försorg kan numera ministrars fastställd inkomst av tjänst samt fastställd inkomst av kapital såväl före som under ministerperiod erhållas. De enskilda posterna under fastställd "inkomst av tjänst" och "inkomst av kapital" kan dock inte fås fram, varför värdet av även denna analys också skulle bli begränsat för denna komparativa studie.

Tillvägagångsätt för insamling och analys

Ett formulär har framställts för insamlande av bakgrundsuppgifter för de individuella ministrarna har framtagits och återfinns i bilaga 2.

I den mån samma minister suttit i samtliga tre regeringar, har tre informationsblad sammanställts, där vissa värden såsom utbildning vanligtvis varit samma men till exempel ålder vid ministertillsättning varierat. Efter att all information har insamlats har de kvantifierbara uppgifterna överförts till en datamatrix i Excel för kvantitativ analys.

---

²⁰ Hans Bergström, 1987

²¹ Anders Ivarsson Westerberg och Cajsa Niemann, 2007

²² Josefin Storm, 2006

Det har gått att få fram det allra mesta av den efterfrågade information om samtliga ministrar. Gruppen ministrar i de ”tidiga regeringar” har bestått av totalt 29 socialdemokratiska ministrar och ”senare regeringar” har bestått av totalt 64 ministrar, varav 58 är socialdemokratiska ministrar. I några få enstaka fall har det inte gått att få fram samtliga efterfrågade uppgifter om en minister. I dessa fåtal fall har i analysen därför dessa hanterats som ”saknad data” och inga närmevärden eller egna estimat av den enskilda datapunkten har gjorts. Då analysen vanligtvis genomförts med det *totala antalet* ”ministrar med departement” och ej utifrån något *urval* av samtliga socialdemokratiska ministrar i varje definierad grupp, är resultatet av den statistiska jämförelsen av de båda grupperna direkt giltig utan några sannolikhetsuppskattningar. Det har inte funnits någon anledning eller ambition att generalisera resultatet till de regeringar som ligger tidsmässigt mellan dessa två grupper, utan målsättningen är att direkt jämföra ”tidiga” med ”senare” regeringar. Därför har inte heller inga statistiska sannolikhetsanalyser behövts genomföras.

Det är värt att notera det inte heller varit ambitioner att generalisera till regeringar av samtliga partitillhörigheter, utan resultatet gäller endast för de studerade. Ett starkt argument för att avstå detta är bland annat det faktum att den rekryteringsbasen, i form av fackföreningsrörelsen, inte existerar för andra partier samt att indikatorer från tidigare studier att rekryteringsbasen skiljer sig mellan socialdemokratiska och borgliga ministertillsättningar, vilket kan innebära olika antal tjänsteår utanför de politiskt tillsatta.

Källor och risk för fel

Den empiriska delen är främst baserad på sökningar i Regeringskansliets arkiv, Riksarkivet, Sveriges Riksdagsarkiv, Nationalencyklopedin, Svenska Dagbladets årsböcker, Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek men även Altinget, SO-rummet, Sveriges ministrar och ”Vem är det” samt biografier över flera av de enskilda statsråden (skrivna av Yngve Möller, Valfrid Göransson, Per Gunnar Edebalk, Fredrik Ström med flera). Även andra kompletterande källor har vid enstaka tillfällen också använts för att kontrollera uppgifter. Exempel på sådana källor som använts i enstaka fall är Postmuseet, Kooperativa förbundet, Hembygdsarkiv, Socialdemokratiska partiets hemsida, Miljöpartiets hemsida, LO:s hemsida. En förteckning över vilka källor som används för varje minister återfinns i källförteckningen. Information om sökning i olika Internetkällor för olika ministrar återfinns i bilaga 7. ”Källhänvisning för enskilda minister”.

Det finns naturligtvis flera källkritiska problem som varit utmanande och som utgör potentiella felkällor. En utmaning har varit att tillgången till källor har varit varierande och det har varit avsevärt lättare att finna uppgifter om mer kända statsråd än andra, mindre kända statsråd. Detta gäller såväl ”tidigare” som ”senare” ministrar. Även de digitaliserade förteckningarna som använts kan vara bristfälliga eller felkodade. Vidare kan källor som baseras på självrapportering exempelvis CV, meritförteckningar, bibliografier innehålla omedvetna, såväl som avsiktliga, felaktigheter. I några fall har det visat sig att de självrapporterade källorna har angivit lite avvikande uppgifter om tidigare utbildnings- och yrkeserfarenhet än andra källor. Ett exempel på detta är att man i självskrivna meriter i några fall inkluderat ett visst antal år av högskolestudier medan andra dokument visar på enbart ett fåtal kurser avklarade under samma tidrymd. Andra exempel är egna redogörelse för antal år i yrkeslivet som i andra källor redovisas som tjänstledighet för heltidsfackliga eller politiska uppdrag. Det är i dessa fall svårt att avgöra vilket som är den korrekta registreringen, men minnesfel eller avsiktlig försköning av CV och meritförteckningar kan inte uteslutas. De självrapporterade uppgifterna har vid osäkerhet alltid fått bli de som inkluderats i datasammanställningen.

Tidsrymden mellan de studerade regeringarna kan också medföra potentiella problem. Källorna för de ”tidiga” ministrarna har till viss del varit andra än för ”senare” ministrar. Olika källor kan lägga vikt vid olika företeelser och att som källa redovisa vissa erfarenheter kan vara mer betydelsefull vid en viss tidpunkt än vid en annan. Av denna anledning har källorna därför redovisas för varje individ i ”tidiga” respektive ”senare” ministrar i källförteckningen.

Även förändringar i kategoriseringar under den studerade perioden, såsom förändrad definition av universitetsstudier och liknande definitioner och kategoriseringar, kan också bidra till klassificeringssvårigheter. Rena felnoteringar och felinmatningar kan naturligtvis också ha förekommit även om den kvantitativa data har matats in två gånger och körts mot varandra. Det har i sammanhanget med så många och olika källor varit viktigt att vara extra noga i den källkritiska granskningen och i den mån det gått att kontrollera materialet genom flera olika källor, eller i kompletterande källor, har detta också gjorts.

En annan källa till viss möjlig variation i resultatet har varit hur grupperna ”tidiga” och ”senare” har representerats i analysen. Problemet har varit en stor överlappning genom att

samma individ suttit som minister i flera olika regeringar. Regeringen Branting II hade nio ministrar, Branting III hade tio ministrar och Sandler I hade tio ministrar. I de tre ”tidiga” regeringarna har det alltså förekommit totalt 29 ministrar. Men från de tre ”tidiga” regeringarna med totalt 29 ministrar finns det endast 14 unika ministernamn. De ”senare” regeringarna bereder samma utmaning då det i dessa tre regeringar med totalt 68 ministrar endast finns 36 unika ministernamn. Av dessa är 7 representanter för MP och 29 representanter för Socialdemokraterna.

Frågan blir då om analysen skall göras på 29 eller 14 ”tidiga” och 68 eller 36 ”senare” ministrar. Det finns ju starka argument för båda delarna. Att i analysen granska och inkludera samtliga ministrar som ingått i regeringarna förefaller ju rimligt. Även om den enskilde statsministern vid varje ny regering har bestämt sig för att välja samma individ till minister, så är det ju ändå ett nytt val av minister och för en ny regering. Det blir ju inte heller samma datauppgifter som samlas in för ministern i varje regering då såväl kunskap inom sakområdet, färdigheter, förankring som ålder vid tillträddande som minister som kan variera. Vidare har ministrar i såväl ”tidiga” som ”senare” ministrar bytt departement mellan de olika regeringarna. Det som talar emot att ta med samtliga ministrar är ju att en enskild ministers kanske avvikande ålder, yrkeserfarenhet, utbildning mm väger relativt tungt i sammanställningen. Oavsett vilket sätt som väljs, medför valet vissa olyckliga konsekvenser som skulle kunna medföra en viss osäkerhet om resultatets giltighet. Därför har analyserna genomförts både för gruppen ”unika” namn och för ”samtliga” ministrar och i resultatdelen presenteras också de erhållna värdena för båda grupperna i termer av ”samtliga” ministrar och ”unika” namn. Det visar sig emellertid vid jämförelse av dessa mått att resultatet ger en viss skillnad, men det positiva är att det oftast är ganska marginella skillnader och på intet sätt leder till olika slutsatser. Ett enkelt försök till en statistisk förklaring till detta är, att även om en stor del av datauppgifterna om ministrarna i undersökningen räknas med upp till tre gånger, så blir den procentuella fördelningen för dessa inte så annorlunda då ”en av 10” ger 10 %, vilket är samma procenttal som ”3 av 30”. I det fortsatta arbetet har alltså valts att ta med ”samtliga” ministrar i analysen, men att också göra analysen för ”unika” ministrar och påpeka där skillnaderna uppfattas som avvikande. Detta görs för att minska tolkningsosäkerheten på grundval av eventuella skillnader mellan ”samtliga” och ”unika” ministrar.

4. Resultat från empirisk undersökning

Resultatgenomgång

Nedan redovisas analysresultatet från undersökningen. De bakgrundsvariabler Bergström använde sig av har använts i studien. Dessa behandlade a) den *kunskap på sakområdet* som den blivande ministern hade vid tillträdet, b) *de färdigheter* den blivande ministern hade i form av vana att läsa, vana att leda och vana att framträda samt c) *den förankring den blivande ministern hade* i form att varit riksdagsman, med i partistyrelsen samt förankring i sidoorganisationer. Denna information var ursprungligen framtagen för studier av valen 1976 och 1982. För denna studies syfte visade sig vissa delar av indelningen vara ganska svåra att jämföra för olika sammanhang och tidsspann. Framför allt bestod svårigheten i att kategoriseras in ministrar, från skilda tidsåldrar, i färdighetskategorierna ”vana att framträda” och ”vana att leda” på ett objektivt och enhetligt sätt. Trots dessa utmaningar har även dessa kategorisering genomförts och inkluderats. Arbetet med sammanställning har varit, trots ambitioner att hålla dessa kategorisering så entydig som möjligt, förknippad med ”visst godtycke” när kategoriseringsgrunden har varit svårtolkad eller svår att finna en rättvis gränsdragning för. Vid bedömning av resultatet är detta en källa till risk för fel som är viktig att ha i åtanke. Övriga variabler har varit lättare att kategorisera men ett visst mått av ”godtycke” kan ha smugit sig in i även dessa, då ovanliga eller svårkategoriserade erfarenheter har förekommit hos enskilda ministrar.

Kunskap inom ministerns blivande sakområde

Den första kategorin ”*Kunskap på sakområdet*”, består av

1. Har arbetat med samma politiska ansvarsområde (AO) före ministertillträdet, exempelvis i motsvarande riksdagsutskott
2. Har yrkeserfarenhet inom ansvarsområdet – exempelvis i kommunal verksamhet/styrelse, verksstyrelse, statlig utredning eller liknande
3. Har akademisk utbildning inom ansvarsområdet

Kategoriseringen för dessa faktorer utföll såsom framgår av tabell 1

Tabell 1. *Kunskap inom sakområdet för ”tidiga” och ”senare” samtliga och socialdemokratiska ministrar*

Regering	1. Tidigare arbete AO	2. Yrkeserfarenhet AO	Akademisk utb. AO
Tidiga	69 %	62 %	24 %
Senare (S)	72 %	74 %	32 %
Senare (tot)	67 %	69 %	31 %

Källa: Sammanställning av data från källor enligt bilaga 7. ”Källhänvisningar för enskilda ministrar”

När det gäller om den blivande ministern har i politiska sammanhang arbetat med samma politiska ansvarsområde före ministertillträdet, exempelvis i motsvarande riksdagsutskott, är resultaten för ”tidiga” regeringar och ”senare” regeringar ganska snarlika. En betydelsefull bidragande faktor till detta är att det i såväl ”tidiga” som ”senare” regeringar har en stor överlappning av ministrar, dvs att samma minister har en tendens att bli utsedd till ny minister för samma departement vid nyval och nybildade regeringar p g a misstroendeomröstningar. På så sätt får man ju effektivt ”tidigare arbetserfarenhet inom sakområdet”. För de tre ”tidiga” regeringarna med totalt 29 ministrar finns det endast 14 unika ministernamn. För de tre ”senare” med totalt 68 ministrar finns det 36 unika namn varav 29 är socialdemokratiska. Om man i stället granskar ”arbetat med samma politiska ansvarsområde” för ministrarna utifrån enbart ”unika” namn blir resultatet för ”tidiga” regeringar och ”senare” regeringar snarligt, då många av ministrarna även har suttit i tidigare regeringar (utanför de undersökta).

Även när det gäller att yrkeserfarenhet inom området – exempelvis i kommunal verksamhet/styrelse, verksstyrelse, statlig utredning eller liknande är siffran något högre för senare regeringar. Detta kan ha sin grund i att ministrar i senare regeringar i större utsträckning arbetat mer med politiska uppdrag innan de erhållit ministeruppdrag. Likartad skillnad kvarstår även om man enbart inkluderar ”unika ministrar”.

Med tanke på att högre utbildning är mer spridd i samhället idag än på 1920-talet är det kanske föga förvånande att förekomsten av akademisk examen inom ramen för ministerns ansvarsområde är lite högre för ”senare” regeringar än ”tidigare”. De utbildningar det i detta

sammanhang främst handlar om är juristexamen samt statskunskapsutbildningar. Denna skillnad minskar marginellt jämfört när enbart ”unika” ministrar inkluderas i analysen.

När det gäller skillnader mellan hela de ”senare” regeringar och endast de socialdemokratiska ministrarna i ”senare” regeringar är skillnad också marginell. Dock förhåller det sig så att ministrar från Miljöpartiet har såväl något lägre tidigare politisk erfarenhet inom ministerns ansvarsområde som något lägre yrkesmässig erfarenhet inom ansvarsområdet och akademisk utbildning inom ansvarsområdet.

Utifrån det empiriska materialet framkommer också att första gången en minister föreslås till ministerpost för ett visst departement är kunskapen inom ministerns kommande ansvarsområde mycket begränsat. Det visar såväl sig vara fallet i all de tre områden som ingår i det samlade måttet ”kunskap på sakområdet”, dvs arbetat inom det politiska sakområdet före tillträde, övrig yrkeserfarenhet inom ansvarsområdet och akademisk utbildning inom sakområdet. Såväl i de ”tidiga” som de ”senare” regeringarna förekommer det flera undantag med ministrar med omfattande kunskap och erfarenhet inom sakområdet men det i media mycket uppmärksammade fallet med miljöministern i Anderssons regering, som helt saknade kunskap inom sakområdet och utan akademisk utbildning, är inte på något sätt avvikande ovanligt. Kritiken mot att en minister tillsattes som helt saknade kunskaper inom ansvarsområdet bemöttes, i det fallet från regeringen, med att det är naturligt att erfarna politiker går mellan olika politikområden och departement har sakkunniga och departementssekreterare som kan ämnesområdet väl. Man kan därför tänka sig att man från regeringens håll menar att eventuella brister i kunskaper inom sakområdet kan kompenseras genom färdigheter, såsom vana att leda och vana att framträda, och en god förankring, genom omfattande politisk erfarenhet, stark förankring i det politiska livet samt sakkunniga statssekreterare och övrig personal. Något som även framkom i Bergström (1987).

Färdigheter

Den andra kategorin av faktorer berör färdigheter, dvs operationaliserats som

- a) Vana att läsa – om den blivande ministern har akademisk grundexamen,
- b) vana att leda – erfarenhet av att yrkesmässigt i verkställande funktion leda förvaltning eller politiska organisationer samt
- c) vana att framträda, dvs offentlig position, som gett träning i att tala/samspele med till exempel massmedier.

Inom detta område med att leda och att framträda har det som tidigare nämnts varit extra svårt att få fram och likvärdigt bedöma graden av dessa färdigheter mellan ”tidiga” och ”senare” ministrar, varför resultatet i detta avseende bör betraktas med särskild försiktighet. Kategoriseringen för färdighetsfaktorerna utföll såsom i tabell 2.

Tabell 2. *Färdigheter för ”tidiga” och ”senare” samtliga och socialdemokratiska ministrar*

Regering	1. Vana att läsa/ Akademisk examen	2. Vana att leda	3. Vana att framträda
Tidiga	38 %	93 %	93 %
Senare (S)	67 %	65 %	81 %
Senare (tot)	69 %	61 %	79 %

Källa: Sammanställning av data från källor enligt bilaga 7. ”Källhänvisningar för enskilda ministrar”

Föga förvånande är förekomsten av akademisk examen mycket högre för den ”senare” perioden än den ”tidiga”. Drygt en tredjedel av ministrarna i ”tidiga” regeringar hade akademisk examen medan ca två tredjedelar har akademisk examen i ”senare” regeringar. Denna skillnad beror troligtvis att akademisk utbildning är vanligare nu än för 100 år sedan och på den omfattande utbyggnaden av antalet utbildningsplatser vid universitet och högskolor under perioden från 1970-talet till 2020-talet. Idag är det även fler utbildningar som kategoriseras som akademiska än på 1920-talet, vilket också i viss mån kan bidra till att förklara skillnaden.

På 1920-talet var det endast några få procent av Sveriges befolkning som hade akademisk examen och över 85 % av befolkningen hade endast folkskoleutbildning. Idag har ca 30 % av befolkningen i 25–64 års åldern en akademisk examen²³. Ministrarna i de ”tidiga” regeringarna var alltså mångdubbelt över befolkningssnittet när det gällde akademisk examen medan i de ”senare” regeringarna är förekomsten av akademisk utbildning ungefär dubbelt så

²³ Statistiska Centralbyrån, SCB.se, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/utbildningsnivan-i-sverige/>, hämtad 2023-04-30

hög jämförd med befolkningen i stort. Om enbart ”unika” ministrar tas med i analysen blir skillnaden faktiskt något mindre. 43 % av de tidiga ”unika” ministrarna hade akademisk utbildning medan 58 % av de ”senare” socialdemokratiska unika ministrarna hade akademisk examen.

När det gäller typ av akademisk examen, så förekommer följande utbildningsinriktningar mest frekvent. Uppgifterna om utbildning är främst hämtade från de blivande ministrarnas egna CV och i sammanhanget analysen baserats på ”unika” socialdemokratiska ministrar, dvs 14 respektive 29 ministrar och redovisas i fallande frekvensordning.

Tabell 3. *Akademisk examen för blivande ministrar*

<i>”Tidiga” regeringar</i>	<i>”Senare” regeringar</i>
Jur.lic, Jur.kand	Fil.kand/ Pol mag Statskunskap/Soc/Nationalekonomi.
Fil.Lic. Kulturgeografi	Civ.ek., Ek Dr.
Fil.Kand Tyska/Historia	Juristexamen
Fil.Kand Språk/Matematik	Lärare
	Förvaltningslinjen
	Civ.ing, Industriell ekonomi
	Journalist

Källa: Sammanställning av data från källor enligt bilaga 7. ”Källhänvisningar för enskilda ministrar”

I fråga om inriktning finns flera intressanta skillnader. Det är en större spridning av utbildning bland de ”senare” ministrarna. När det gäller de ”tidiga” regeringarna så var juristexamen den klart vanligaste utbildningen och samtliga ”tidiga” Justitieministrar var också utbildade jurister. När det gäller innehållet i fil.kand. utbildningarna förekommer det många olika ämnen såsom kulturgeografi, tyska, historia, språk och även, underligt nog, även matematik. När det gäller ”senare” regeringar så är också Juristutbildning relativt vanlig men utbildningar med huvudämne i national- och företagsekonomi, statskunskap, sociologi är vanligare. Ingen av de tre ”senare” regeringens justitieministrar har någon juristexamen, men, i detta fall, bör noteras att det var samma individ som var justitieminister i alla de tre ”senare” regeringarna.

Åtskilliga av såväl de ”tidiga” som ”senare” ministrarna har arbetat som journalister, tidningsredaktörer eller chefredaktörer, men nästan inga av dessa har en akademisk journalistutbildning i grunden. Vidare visar de olika ministrarnas högskoleutbildning en

förkrossande slagsida åt samhällsvetenskapliga ämnen följt av humanistiska ämnen. De naturvetenskapliga ämnena är mycket sparsamt representerade.

Intressant är även informationen om påbörjade men ej avslutade akademiska utbildningar. När det gäller de tre ”tidiga” regeringar var det endast statsminister Branting själv som inte avslutade sina naturvetenskapliga studier med huvudinriktning mot astronomi. När det gäller ”senare” regeringar är det en tredjedel av alla ministrar som har påbörjat men ej avslutat en akademisk utbildning. Skillnaden är nästan identisk även om endast ”unika” ministrar inkluderas i sammanställningen.

När det gäller vana att leda och vana att framträda, visar resultatet ett högre procenttal för de ”tidiga” än för de ”senare” regeringarna. Dessa tidiga socialdemokratiska blivande ministrar var nästan alla också aktiva ”agitatorer” och även aktiva i andra folkrörelser såsom nykterhetsrörelsen, den begynnande Kooperationen och jämställdhetsrörelser. Många var också ledande socialdemokrater i sin del av landet. Det lägre värdet för ”senare” ministrar kan dock bero på svårigheten med att på ett korrekt sätt värdera olika typer av att leda och företräda som förekommit under de olika tidpunkterna.

Kanske kan det även bero på att det är en relativt vanlig väg till ministerposter för ”senare” ministrar är att ha haft lång tids arbete i riksdagen innan ministerposten – detta arbete har inte varit lika inriktad mot att leda eller framträda. Medias intresse är mycket lägre för enskilda riksdagsledamöter jämfört med statsminister och enskilda ministrar. Med tanke på att medielandskapet har förändrats oerhört mycket under tiden mellan ”tidiga” och ”senare” regeringar samt svårigheter att kategorisera, bör jämförelsen i detta mått, som tidigare konstaterats, betraktas med än mer kritiskt förhållningssätt.

Det kan noteras att de Miljöpartistiska ministrarna har något högre grad av akademisk examen och något lägre grad av erfarenhet av att leda och framträda. Dessa resultat kan kanske förklaras med att Miljöpartisterna har tidigare inte varit delaktiga i så många regeringar och att det är det absoluta ledarskiktet av Miljöpartister som ingått som ministrar i de senare regeringarna.

När det gäller den tredje gruppen av faktorer handlar dessa om förankring och har operationaliserats som

- a) om den blivande ministern har varit riksdagsledamot i minst tre år för tillträde av ministerpost,
- b) om denne varit med i partistyrelsen vid tidpunkten för tillträdet samt
- c) om denne har stark förankring i sidoorganisation till partiet såsom har varit ordförande i sådan tidigare.

Sammanställningen tabell 4 visar det aggregerade resultatet på dessa faktorer.

Tabell 4. Förankring för ”tidiga” och ”senare” samtliga och socialdemokratiska ministrar

Regering	>= 3 år i riksdagen	Medlem i partistyrelsen	Förankring sido-org.
Tidiga	93 %	55 %	69 %
Senare (S)	65 %	40 %	37 %
Senare (tot)	61 %	43 %	34 %

Källa: Sammanställning av data från källor enligt bilaga 7. ”Källhänvisningar för enskilda ministrar”

De ”tidiga” socialdemokratiska ministrarna har i större utsträckning än ”senare” socialdemokrater suttit i riksdagen minst tre år innan utnämnd till ministrar. För de tidigare det drygt nio av tio medan för de senare är det snarare två av tre. Siffran är lite lägre för de Miljöpartistiska ministrarna. Det är även en viss skillnad i ”medlem i partistyrelsen”, där tidiga ministrar var det i drygt 50 % medan motsvarande siffra för senare är 40 %. I sammanhanget bör beaktas att antalet ministrar i de tidiga regeringarna endast bestod av 9–10 individer medan de senare har ca 22–23 ministrar med departement i varje regering, så storleken på partistyrelsen kan haft påverkan på denna skillnad. Även resultatet för förankring i sido-organisation ger samma riktning på skillnader mellan tidiga och senare ministrar. Till sido-organisation har räknats politiska grupperingar inom partiet men inte facklig verksamhet. Fackföreningsinslaget har varit tydligt i de senare socialdemokratiska regeringarna och särskilt påtagligt för regeringen Magdalena Andersson. Även för dessa mått är skillnaden marginell om värdena för ”unika” ministrar granskas i stället för ”samtliga” ministrar.

Följande uppgifter om tidigare yrkeserfarenheter har samlats in – om den blivande ministern har varit yrkesverksam utanför politiska arbeten före ministerpost, vilken typ av arbeten den

blivande ministern har haft och hur länge ministern har varit yrkesverksam. När det gäller om ministern tidigare har varit yrkesverksam utanför rent politiska arbeten så är resultatet att 100 % av de ”tidiga” ministrarna har varit yrkesverksamma innan ministertillsättningen.

Motsvarande siffra är 76 % för samtliga ”senare” ministrar och 74 % för de socialdemokratiska ministrarna i senare regeringar. Motsvarande mått baserad på ”unika” socialdemokratiska ministrar är 77 %, dvs nästan identiskt som de som baseras på ”samtliga” socialdemokratiska ministrar. Detta innebär att drygt en av fyra ministrar i senare regeringar aldrig har haft ett varaktigt heltidsarbete utanför den politiska verksamheten.

Genomsnittlig tid i yrkeslivet före ministerpost var för de tidiga regeringarna drygt 14 år medan motsvarande notering för samtliga i senare regeringar är 6,5 år. Detta innebär att den genomsnittliga tiden är hälften så omfattande för den ”senare” gruppen jämfört med den ”tidigare”. Om ”unika” ministrar används i analysen i stället, blir motsvarande värden 15,4 respektive 7,0. Om median används som värde för de ”unika” grupperna, blir värdet 13,5 år respektive 4 år. Detta innebär alltså att hälften av alla ”senare” ”unika” socialdemokratiska ministrar har 4 eller färre år av yrkesverksamhet utanför den politiska sfären, innan en första ministerpost.

Vilka yrken har då förekommit bland de yrkesverksamma blivande ministrarna?

Nedanstående lista är ett försök till sammanställning av de vanligt förekommande yrkena. En svårighet har varit de tidningsarbete, såsom journalist, redaktör och chefredaktör, som åtskilliga socialdemokratiska blivande ministrar har haft, har varit för socialdemokratiska medier. Då gränsdragningen mellan politiska och meritokratiska tillsättningar har varit svår att dra i detta sammanhang, så har samtliga yrken inkluderats i sammanställningarna. Ett ord av försiktighet är också värt att nämna i sammanhanget – källorna till yrkesinformationen har i viss mån varierat mellan tidiga och senare ministrar. Informationen om senare ministrars yrkesverksamhet har främst tagits från ministrarnas egna CV, som därefter valideras genom andra källor, där så har varit möjligt. För äldre ministrar är denna information inte tillgänglig, utan oftast hämtats från faktablad eller bibliografier. Fel i ”båda” riktningar kan därför möjligen förekomma, dvs risken för att en uppgiftslämnare har förskönat sitt CV samt att i sammanställningen har det missats yrkeserfarenheter som kanske inte dokumenterats lika väl. Följande yrken som ministrar har haft före tillträde av ministerpost har framkommit. Notera att denna sammanställning baseras på unika ministrar och är i fallande frekvensordning;

Tabell 5. Yrkestitlar för blivande ministrar

”Tidiga” regeringar	”Senare” regeringar
Chefredaktör / Redaktör / Journalist	Journalist / (chefs)-redaktör
Adjunkt/Lärare/Lektor	Lärare / Lektor
Jurist	Tingsnotarie
Butiksbiträde	Banktjänsteman
Möbel/Inredningssnickare	Arbetsförmedlare
Jordbrukare	Kafébiträde
Skomakare	Forskningsassistents
Verkstadsarbetare	Restaurangbiträde
Professor	Lokalvårdare
Chef Bokförlag	Svetsare
Expeditor	Överdirektör
	Projektledare arbetsmarknadsprojekt
	Managementkonsult
	Författare
	Bartender
	Personlig assistent
	Fritidsledare
	Vårdbiträde
	Metallarbetare
	Turistmedarbetare

Källa: Sammanställning av data från källor enligt bilaga 7. ”Källhänvisningar för enskilda ministrar”

Följande likheter och skillnader framkommer i uppställningen. För det första förefaller tidnings-, opinionsbildar eller övriga mediearbete vara de vanligast förekommande både för tidiga och senare regeringar. Därefter följer undervisningsyrken som adjunkt, lärare och lektor. Jurist är också relativt vanligt förekommande. Arbete med produktion eller industriell förankring såsom snickare, skomakare, verkstadsarbetare, svetsare, jordbrukare är vanligare i de ”tidiga” regeringarna medan vårdbiträde, lokalvårdare, personlig assistent vanligare bland yrkena för ”senare” regeringar. Så är också fallet med arbeten inom restaurang, kafé och bar. Skillnaderna kan möjligen förklaras med att olika yrken har varit framträdande under olika tider och att kvinnor och därmed även så kallade kvinnoyrken förekommer mycket mer frekvent i ”senare” än i ”tidigare” regeringar.

När det gäller kön, som var den kanske allra viktigaste frågan vid införandet av allmän och lika rösträtt är skillnaden, föga förvånande, stor mellan de tidiga regeringarna och de senare. De ”tidiga” socialdemokratiska regeringarna bestod av 100 % män medan de ”senare” i snitt har haft en i det närmast jämnvikt mellan kvinnor (52 %) och män 48 %.

Slutligen när det gäller ålder vid erhållande av ministerpost så är snittet lägre för de ”tidiga” regeringarna med ett snitt på 48 år medan de ”senare” regeringarna har ett snitt som är något högre, 54 år.

En intressant aspekt när blivande ministrars personliga bakgrund studeras är enskilda ministrars ekonomiska situation. Dessa uppgifter bedömdes, som tidigare redogjorts för, dock vara mycket svåra att få fram för de tidiga ministrarna. Det skulle vidare vara svårt att använda dessa i en jämförelse med den senare gruppen ministrar, då såväl belopp som välfärdsnivå var lägre. Lagstiftningen idag gör det dock möjligt att få information om alla svenska medborgares fastställda förvärvsinkomst och kapitalinkomst. Värdet att systematiskt samla in denna information som enbart finns för de ”senare” ministrarna ansågs dock utifrån syftet som begränsat. Även om det är svårt att jämföra svenska blivande ministrars inkomster i början av 1920-talet och 2020-talet, så kan det ju i sammanhanget ha ett visst informationsvärde att ta del av ministrars deklarerade och fastställda inkomster, då de sitter i regeringsställning. Därför har fastställda förvärvsinkomster för året 2020 inhämtats från Skatteverket för några av ministrarna i Stefan Löfvéns andra regering.

Stefan Löfvén själv hade 2020 en fastställd förvärvsinkomst på 2 455 300 kronor. Hans Dahlgren hade 1 668 000 och Morgan Johansson 1 786 700. Mikael Damberg hade 1 668 000 kronor, vilket var samma som Magdalena Andersson medan Tomas Eneroth hade 1 743 900. Peter Hultqvist hade år 2019 1 834 800 kronor som fastställd förvärvsinkomst och år 2020 1 892 616, dvs ingen större förändring mellan åren.

Enligt uppgifter från Riksdagskansliet så omprövas ministerarvodet normalt en gång per år. För statsministern blev det nya arvodet år 2021 184 000 kronor per månad och för övriga statsråd 145 000 kronor per månad. Detta blir på ett år 2 208 000 för statsministern och 1 740 000 i ersättning för en minister. Därutöver förekommer det också andra förmåner som exempelvis ersättning för dubbelt boende, fria hemresor, årskort hos SAS och SJ mm. Ett statsråd, som också är riksdagsledamot, får inte arvode för riksdagsuppdraget under statsrådsperioden. En minister som avgår kan numera endast få behålla sin lön som omställningsbidrag under 1 år.

Från Statistiska Centralbyrån redovisas att för år 2021 var medianbeloppet för den sammanräknade förvärvsinkomsten i åldersgruppen 20–64 år 325 500 kronor för kvinnor och

390 400 kronor för män. För alla personer i åldrarna 20–64 år var medianinkomsten 356 900 kronor. En ministerlön är följaktligen ungefär 5 gånger så hög som medianinkomsten i Sverige.

Den empiriska genomgången av bakgrund för enskilda ministrar har också givet en del övrig information om kriterier för val av ministerkandidat, som inte så ofta lyfts fram i kontakt med media, men ändå förefaller ha ett visst och i vissa fall ett ganska stort inflytande på val av kandidater. Till dessa hör att den gruppen som tillsätter ministrar säkerställer en spridning av ministrar, så att till exempel olika landsändar, falanger, fackliga-, könsmässiga-, åldersmässiga- och etniska grupper blir representerade. Det är särskilt påtagligt att de ministerposter som uppfattas som mindre centrala för regeringarna som helhet, i större utsträckning används för att i slutändan säkerställa att helheten kan uppfattas som väl avvägd i avseende mellan olika intressegrupper.

Testande av uppställda hypoteser

Följande hypoteser ställdes initialt upp;

Som kollektiv har ministrar i ”senare” regeringar i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar

1. blivit ministrar i yngre år
2. har en akademisk examen och fler år i högskoleutbildning
3. har en utbildning inriktad emot statskunskap, juridik och journalistik
4. har färre år i traditionell yrkesutövning innan erhållit förtroendeuppdraget att bli minister (annat än inom politisk sfär)
5. har i högre grad erfarenhet av tjänsteyrken och i lägre grad i traditionella arbetaryrken
6. har arbetat med utredningsverksamhet inom egna partiet
7. har tidigare arbetat som politisk tjänsteman
8. har haft ledande befattning i politiskt ungdomsförbund
9. är sammanboende med partner som också är yrkespolitiskt verksam eller är son eller dotter till yrkespolitiker

Även om det kan bli en viss upprepning av resultatet som framkommit i den övergripande resultatredovisningen, är nu dags att se om dessa hypoteser kan förkastas utifrån det empiriska materialet.

Ålder vid tillträddande som minister

Hypotes 1. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar blivit minister i yngre år

Vad var då bakgrunden till denna hypotes, Jo, dels fann Storm en lägre genomsnittsålder för senare regeringar i det tidsintervall som hon studerade. Men hypotesen var även grundad på antaganden redovisade i tidigare studier att fler ”senare” politiker än ”tidiga” väljer tidigt att fokusera på en politisk bana och därför kanske väljer bort/tycker inte det lönar sig att varken skaffa sig akademisk examen eller yrkeserfarenhet utanför det politiska livet. Emellertid, denna hypotes får inget stöd i det empiriska materialet. För den ”tidiga” ministergruppen erhålls både ett median- och ett medelvärde på 48 år när ministern erhöll sitt ministeruppdrag. Den yngste tillträdande ministern var 36 år och den äldste 65 år. När det gäller de ”senare” socialdemokratiska ministrarna var medelåldern 54 år medan medianåldern var 51 år. Spannet var lite bredare, yngst var 33 år och äldst var 73 år. Även om denne avvikande äldre minister, som ingick i alla tre ”senare” regeringar och (därmed räknas med tre gånger) exkluderas som ”outlier”, så kvarstår resultatet att de socialdemokratiska ministrarna i de ”senare” regeringarna var, om något, lite äldre i genomsnitt än de socialdemokratiska ministrarna i ”tidiga” regeringar. Detta innebär också att det även var en större spridning i ministrarnas åldersgruppering för de ”senare” ministrarna, något som kan tyckas förbättrar representativiteten i rätt riktning då olika åldersgrupper blir bättre representerade, även skillnaden i varians mellan grupperna inte var särskilt stor.

Akademisk examen

Hypotes 2. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar en akademisk examen och fler år i högskoleutbildning

Grunden för denna hypotes är ju en spegelbild av förändringar i samhället. Under tiden mellan mätningarna, särskilt från 1970-talet och framåt har antalet högskoleorter och antalet högskoleplatser ökat dramatiskt. Det har även blivit en ökad bredd avseende kurser samt fler utbildningar som idag betraktas som högskolestudier. Så är även fallet att ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar en akademisk examen och fler år i högskoleutbildning. I de ”tidigare” regeringarna var det ca 38 % medan i senare regeringar hade 67 % av ministrarna akademisk utbildning när alla ministrar medräknas i sammanställningen. Om enbart ”unika” ministrar inkluderas så var det 47 % respektive 58 % som hade akademisk utbildning. Som jämförelse kan nämnas att Erlanders

regering på sextioalet utmärkte sig att endast 40 % hade universitetsutbildning och Bildts regering 1991–1994 hade den största andelen akademiker, som låg på 90 %²⁴. Sett till befolkningen som helhet är ministrarna i de ”tidiga” regeringarna mångdubbelt över befolkningssnittet när det gällde akademisk examen medan i de ”senare” regeringarna är förekomsten av akademisk utbildning knappt dubbelt så vanlig jämförd med befolkningen i stort.

Det är i sammanhanget intressant att notera att en tredjedel av ministrarna i ”senare” regeringar som har påbörjat men ej avslutat en akademisk examen. Såväl två av de ”tidiga” och två av de ”senare” statsministrarna saknade akademisk utbildning, då de båda påbörjat men inte fullföljt studierna. Även om avhoppsfrekvensen är i linje med befolkningen i helhet och utbildningsnivån högre, är det ändå intressant att fundera på vilket meritvärde akademisk utbildning har i relation till andra meriter och personliga kvaliteter vid tillsättning av ministrar.

Hypotes 3. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar en utbildning inriktad emot statskunskap, juridik och journalistik

Ursprunget till frågeställningen är uppgifter i tidigare forskning om att ”senare” politiker och därmed även ministrar är mer politiskt professionellt orienterade från tidiga år. Svaret är också, ja så förhåller det sig. Juridik som ämne förekommer relativt vanligtvis i såväl i de ”tidiga” som de ”senare” regeringarna. Dock har utbildningen fått konkurrens från ämnen inom samhällsvetenskaperna såsom nationalekonomi, statskunskap och sociologi samt civilekonom-utbildningar. Det är dock betydligt ovanligare för blivande ministrar med akademisk utbildning i naturvetenskapliga ämnen. Vidare, trots att åtskilliga såväl ”tidiga” som ”senare” politiker har i sina CV angivit yrkeserfarenhet som journalist / redaktör / chefredaktör på främst tidningar, så är det endast någon enstaka som har angivit att de har den akademiska utbildningen.

Yrkeserfarenhet

Hypotes 4. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar färre år i traditionell yrkesutövning innan de erhåller förtroendeuppdraget att bli minister (annat än yrke eller förtroendeposter inom politisk sfär).

---

²⁴ Anders Ivarsson Westerberg & Cajsa Neimann, 2007, sid 73

Denna hypotes indikeras i tidigare forskning och stöds av det insamlade materialet. När det gäller sammanställningen över antal års yrkeserfarenhet visar sammanställningen på drygt 14 år i snitt för ministrarna i de ”tidiga” regeringarna och knappt sju år i snitt för de ”senare” regeringarna. Medelvärde för de senare ministrarna kan kanske bli lite ”snedvridande”, då det i de ”senare” regeringarna finns några få ministrar som har 28–35 år yrkeserfarenhet utanför den politiska sfären. Medianvärdet för den ”senare” ministergruppen ger 4 års yrkeserfarenhet i snitt. 2/3-delar av de ”senare” socialdemokratiska ministrarna har 5 år eller färre år av total yrkeserfarenhet. I de tre ”senare” socialdemokratiska regeringarna finns ca 25 % av ministrarna som helt saknar yrkeserfarenhet förutom kortare sommar- eller tillfälliga arbeten, oftast parallellt med studier.

Hypotes 5. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar i högre grad erfarenhet av tjänstemannayrken och i lägre grad i traditionella arbetaryrken

Denna hypotes grundas i att det svenska samhället gått från jordbruks- och industrisamhälle till tjänstesamhälle under den studerade perioden. Det kan tyckas självklart att yrkesprofilen har förändrats, men det empiriska materialet ger inte något entydigt stöd till hypotesen även om de rena industriarbeten är färre. Om bedömningsgrunden är redovisade yrkestitlar förekommer traditionella ”arbetaryrken” ungefär lika frekvent i båda grupperna. I den ”tidigare” förekommer det yrken som verkstadsarbetare, snickare, skomakare, jordbrukare och expeditör medan i den senare anges yrkeserfarenhet från områden som till exempel svetsare, metallarbetare, vårdbiträde, lokalvårdare, personlig assistent, restaurang / bar / kafébiträde. Om man däremot går efter antal års erfarenhet av dessa yrken blir skillnaden mycket stor, då den ”senare” ministergruppen oftast endast haft sina icke tjänstemanna-yrken under något enstaka år mellan utbildning och tiden med fackliga eller politiska uppdrag.

Hypotes 6. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar arbetat med utredningsverksamhet inom egna partiet

För såväl de ”tidiga” socialdemokratiska ministrarna som för de ”senare” har verksamhet inom partiet och fackföreningsrörelsen varit vanliga. Men med beaktande av tidsrymden är utredningsverksamhet och annan verksamhet genom det egna partiet mycket mer tidsmässigt

förekommande för den ”senare” gruppen. Det kan lite förenklat sägas att tid från yrkesverksamhet utanför den politiska arenan har delvis ersatts med tjänstetillsatt arbete inom framför allt det egna partiet, facket men också i betydande utsträckning som tjänstemän främst inom riksdag men även i landsting och kommuner. Mer om det senare i nästa hypotes.

Hypotes 7. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar tidigare arbetat som politisk tjänsteman

Bakgrunden till hypotesen var faktumet att statsapparaten med politiska tjänster har drastiskt ökat under de 100 åren som ingår i studien. När det gäller denna fråga har det varit lite svårt att få fram information om politisk tjänsteverksamhet bland ”tidiga” ministrar. Detta kan ju bero på att det förekomsten faktiskt var låg, men det kan inte uteslutas att denna information inte var så intressant att redovisa i dokumentationer, biografiska framställningar eller i memoarer. För gruppen bestående av ministrar i ”senare” regeringar är det i allmänhet inga svårigheter att få fram denna information. En, mer än i normalfallet, försiktighet i tolkningen av resultatet är därför befogad, men det insamlade resultatet ger vid handen att arbete som politisk tjänsteman är vanligt förekommande för blivande ”ministrar” i ”senare” regeringar och mycket ovanliga för blivande ministrar i ”tidiga” regeringar. Det har i materialet visat sig i åtskilliga fall för ”senare” ministrar att vara statssekreterare för en socialdemokratisk regering har varit en viktig ”språngbräda” för att senare bli minister.

Befattning i ungdomsförbund

Hypotes 8. Ministrar i ”senare” regeringar har i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar haft ledande befattning i politiskt ungdomsförbund

För att kunna besvara denna hypotes måste först en kort sammanfattning av olika socialdemokratiska ungdomsförbund göras. Ett socialdemokratiskt ungdomsförbund (SDUF) bildades 1903 som en utbrytning från Socialistiska ungdomsförbundet av mer socialdemokratiskt orienterade ungdomar. Däribland fanns Gustav Möller och Per Albin Hansson, som senare skulle bli ministrar i de ”tidiga” socialdemokratiska regeringarna. Detta socialdemokratiska ungdomsförbund radikaliserades dock gradvis och 1917 bröt det socialdemokratiska ungdomsförbundet med moderpartiet och bildade Sveriges Socialdemokratiska Vänsterparti. Som konsekvens bildades ett nytt ungdomsförbund 1917, som var lojalt med socialdemokratiska moderpartiet under namnet Sveriges

Socialdemokratiska Ungdomsförbundet (SSU), av igen bl. a Gustav Möller och Per Albin Hansson, som båda varit ordförande i SDUF under en tid. Åtskilliga av de ”tidiga” var medlemmar i föreningen och två av de ”tidiga” ministrarna var också ordförande för SDUF och i granskningen givit funnits ytterligare en aktiv i ledningen. Ingen av de ”tidiga” ministrarna har dock varit ordförande, vice ordförande eller sekreterare för SSU. När det gäller de ”senare” ministrarna, har tre varit ordförande i SSU, en vice ordförande och en varit förbundssekreterare. Vidare har flera varit ledamöter i förbundsstyrelsen. Ungefär hälften av alla senare ministrar har dokumenterat varit aktiva i SSU:s olika distriktsorganisationer och flera har även varit ordförande i de lokala distrikten. Utifrån ovanstående material kan hävdas att ministrar i ”senare” regeringar har i en betydligt större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar haft ledande befattning i det politiska ungdomsförbundet SSU.

Familjerelationer med politiska uppdrag

Hypotes 9. Ministrar i ”senare” regeringar är i större utsträckning än ministrar i ”tidiga” regeringar sammanboende med partner som också är yrkespolitiskt verksam eller är son eller dotter till yrkespolitiker

Ursprunget till denna hypotes var tidningsartiklar i dagspressen som hävdade att en allt mindre andel av Sveriges befolkning är partimedlemmar – SCB’s undersökningar under 2020-talet pekar på att siffran nu är under 2 % av befolkning. Andra, journalistiska källor, menar att andelen politiskt aktiva medlemmar är ca 0,7 %, Oavsett var en rättvisande siffra verkligen ligger, menar vissa att detta skulle vara en av anledning till att politikeryrket skulle ärvas i allt större utsträckning. Denna fråga har dock visat sig vara mycket svår att besvara utifrån de källor som varit tillgängliga. För de ”tidiga” ministrarna har granskningen bara funnit en vars far också var riksdagsledamot och tre ministrar vars barn även blev riksdagsledamöter för Socialdemokraterna. Det förekommer även bland de ”tidiga” ministrarna att syskon också som var partipolitisk heltidsengagerade. När det gäller genomgången av de ”senare” ministrarna har det framkommit en minister som var sambo med en tidigare socialdemokratisk minister, sex ministrar som var gifta med makar som sitter i landsting eller kommunfullmäktige, tre ministrar som har barn som också är yrkespolitiker för Socialdemokraterna, samt ytterligare en som har, far som varit medlem i socialdemokraternas inre krets utan att vara riksdagsman eller minister. Då källmaterialet inte ger samma möjlighet att göra en genomgång av ”tidiga” ministrar, som för ”senare” ministrar, måste denna hypotes lämnas obesvarad i strikt mening. Det kan dock konstateras att det inte är ovanligt för

gruppen ”senare” ministrar att det inom samma familj är mer än en person som är politiskt aktiv och representerar samma parti.

Fackmannamässig kompetens i regeringsarbetet

En annan fråga som diskuterats i litteraturgenomgången var att kritiker till allmän rösträtt menade att de nya rösträttsreglerna skulle medföra en avtagande fackmannamässig kompetens i landets styrelse. Fram till 1905 var ju de flesta regeringar så kallade ämbetsmannaregeringar och rena sådan förekom tidvis även under perioden 1905–1921. Även i de majoritets- och minoritets-regeringarna som baserades på val före den fulla parlamentarismens genombrott, var den fackmannamässiga bakgrunden ofta förekommande bland ministrar inom vissa av departementen. Professorer eller biskopar var ecklesiastikministrar, generaler utsågs till lantförsvarsministrar, amiraler till att sköta Sjökrigsministeriet, jurister hade framskjutna positioner i justitiedepartement och så vidare. Utan på något sätt försöka besvara frågan, redovisas nedan vad som i denna studie framkommit rörande den frågeställningen för de ”tidiga” socialdemokratiska regeringarna. Hur såg den fackmannamässiga bakgrunden då ut i dessa tidiga socialdemokratiska regeringar? I Branting II blev exempelvis Assar Åkerman, utbildad jurist med omfattande erfarenhet inom yrket, justitieminister. I samtliga ”tidiga” regeringar var justitieministern utbildad jurist. Så blev även Sven Linders, jordbrukare utbildad vid Alnarp med stort engagemang för jordbruksfrågor, jordbruksminister. Däremot att Per Albin Hansson, som uttalad antimilitarist, med fyra års folkskola samt bodbiträde och expeditör av tidningen Arbetet som enda yrkeserfarenheter utanför den politiska sfären blev försvarsminister, väckte en hel del ifrågasättande av politiska motståndare. Detsamma gäller tillsättandet av Olof Olsson som Ecklesiastikminister. Olof Olsson kallades ”Hedna-Olle” p g a han var uttalad ateist.

I de ”senare” regeringarna är det också en ”blandning”, där exempelvis posten som ansvarig för finansdepartementet har letts av ministrar med akademisk utbildning i ämnesområdet. Det samma gäller flera andra områden men det finns även exempel på motsatsen som att den ”senare” justitieministern inte är utbildad jurist, en försvarsminister som helt saknar praktisk erfarenhet eller akademisk utbildning inom området och inte heller har fullföljt utbildningen för något vapenslag utan med vapenfri tjänst eller en miljöminister som helt saknar erfarenhet från arbete med miljöfrågor och akademisk utbildning. Sammanfattningsvis kan konstateras att fackmannamässig kompetens inom det sakområde som ministern är satt att leda förekommer ibland och saknas oftare såväl inom den ”tidiga” som den ”senare” gruppen av

blivande socialdemokratiska ministrar. Kanske kan de olika egenskaper som diskuterats ovan, för att framgångsrikt leda ett ministerarbete, ses som kompenserande kärn.

5. Sammanfattande diskussion

Kort sammanfattning av slutsatser

Utifrån analys av det empiriska materialet från denna C-uppsats är slutsatsen att politikernas personliga bakgrund har förändrats på flera sätt sedan den representativa demokratin etablerades i Sverige på 1920-talet. Detta är i och för sig inget konstigt eller oväntat. Samhället har genomgått radikala förändringar under dessa 100 år och det är därför inte anmärkningsvärt att även blivande ministrars bakgrund ser annorlunda ut nu än då. Några av de mer framträdande slutsatserna är att nutida politiker har en substantiellt mindre omfattande erfarenhet av yrkeslivet utanför den politiska sfären och fler av de nutida ministrarna har gjort karriär som proffspolitiker, där det politiska engagemanget och de politiska arbetsuppgifterna inom partiet, fackföreningen, kommunfullmäktige, landsting, på del- och heltid, påbörjats långt tidigare i livet än tidigare. Ett illustrativt exempel på skillnaden i detta avseende är att ingen av de ”tidiga” ministrarna saknade yrkeserfarenhet medan ca 25 % av ”senare” ministrarna inte haft något stadigvarande heltidsarbete utanför den politiska sfären (CV för en sådan karriärväg återfinns i bilaga 5). Ett annat illustrativt exempel är att erfarenhet från yrkeslivet var för de ”senare” ministrarna mer än halverad i antal år jämfört med de ”tidigare”.

Hur stämmer slutsatserna med tidigare forskning?

Hur stämmer då resultatet från denna undersökning med tidigare studier inom närliggande områden. Sören Holmberg konstaterade att rekryteringsbasen för nationella politiker är mycket snäv och inte direkt återspeglar valmanskåren. När det gäller den svenska riksdagen så har den traditionellt haft ett stort inslag av ledamöter från gruppen av ”fria yrken”, bönder och högre tjänstemän medan bl. a. arbetarinslaget varit klart mindre i relation till valmanskåren. Även om Holmberg granskning gällde flera decennier och andra tidpunkter, kan den slutsatsen fortfarande anses gälla. I resultatdelen kan även ses att rena industriarbeten minskar i andel och tjänstearbeten ökar.

Esaiasson & Holmberg konstaterade att svenska riksdagsledamöter var en dålig spegling av vanliga människor i termer av ekonomisk, social bakgrund och status. De betecknar “the Swedish representative system is best characterized as elitist and run-from above”. Denna bild kan väl också betraktas som giltig för studiens resultat angående ministrars då utbildningsnivån är ungefär dubbel så högt som det svenska genomsnittet och inkomst av tjänst ungefär 5 gånger så hög som medianinkomsten i Sverige.

Bergström konstaterade att för 1982 års socialdemokratiska regering var det en relativ jämn fördelning av de tre typerna av egenskaper kunskap, färdighet och förankring. Detta till stor del beroende på tidigare socialdemokratiskt regeringsinnehav med i stor utsträckning samma statsråd. Innevarande undersökning baserad på socialdemokratiska regeringar 40 år senare visar på likartat resultat. Bergström noterar också att den borgerliga regeringens statsråd i större utsträckning har sin huvudsakliga erfarenhet i marknaden medan de socialdemokratiska mer har sin yrkes- och livserfarenhet i offentlig sektor och från fackliga intresseorganisationer. I föreliggande undersökning har endast ingått socialdemokratiska regeringar och i dessa har yrkes- och livserfarenhet i offentlig sektor och från fackliga intresseorganisationer dominerat. Könsfördelning och ålder vid ministertillträdet studerades också i Bergströms arbete. Könsfördelningen konstateras vara skev vid undersökningens tidpunkt och medianålder vid ministertillträde på 50 år erhålls för den studerade tidsperioden. Könsfördelningen i innevarande studie är nästan så jämn som den kan bli medan medianåldern för socialdemokratiska statsråd i innevarande studie var 51 år.

Anders Ivarsson Westerberg och Cajsa Niemanns undersökning om vägen till makten granskade statsråd under tiden 1965–2005. De delar även in denna tidsperiod i kortare tidsperioder, men ser då endast marginella förändringar i de centrala mätvärdena. Westerberg & Niemann fann bland annat att åldern vid första tillträdet som minister var 48 år, andelen akademiker till drygt 60 % och ministrar enstaka kursers eller ej avslutad examen till ca 15 %. Dessa värden ligger mycket i linje med de som framkommit i innevarande studie för perioden 2019–2021.

Storm avgränsade sig i sin rapport ”Vem blir minister” till regeringarna 1991 och 2006. Storm fann att ministrarna inte har så gedigna erfarenheter från de sakområde de ansvarar för. Detta gällde såväl utbildningsmeriter som yrkeserfarenheter inom sakområdet. Storm konstaterar att det verkar som om de politiska meriterna går före de erfarenheter och det man tidigare gjort inom sitt nuvarande ansvarsområde. Detta resultat är i överensstämmelse med resultatet från denna studie om man ser till första tidpunkten en minister tillsätts. Storm redovisar att medelåldern för de i senare regeringarna tillträdande statsråd är 45 år, vilket är något lägre än i tidigare forskning och i innevarande studie. Storm konstaterar också att könsfördelningen i senare regeringar är mer jämlik än tidigare även om den inte är jämn. I innevarande studie är könsfördelning i närmaste så jämn den kan bli. Storms slutsats i frågan om vem som blir

minister, är att de statsråd som redan i tidig ålder varit politiskt aktiv, till exempel i ungdomsförbundet, men även som ledamot i kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige samt varit invald i riksdagen, har goda möjligheter att bli minister. Detta resultat motsägs inte, utan snarare bekräftas, i innevarande studie.

Ludvig Beckman konstaterar att det framkommer ett mönster att proffspolitiker, som är en person med omfattande politisk erfarenhet men utan vidare utbildning, oftare blir ministrar än de politikergrupper som han betecknar som teknokrater, elitister och amatörer. Denna slutsats emot sägs inte heller i innevarande studie.

Sammanfattningsvis växer fram en samstämmig bild av blivande ministrar i ”senare” regeringar som är politiskt aktiv redan i tidig ålder, i exempelvis ungdomsförbundet, men även som ledamot i kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige samt varit invald i riksdagen. Dessa tidigt politiskt aktiva har i relation till ”tidiga” ministrar också långt kortare yrkeserfarenhet från yrken och arbetsplatser utanför den politiska sfären.

Vad kan förändringarna innebära ur ett representationsperspektiv?

Vad kan dessa förändringar med mer professionella politiker med allt längre erfarenhet av politiska arbetsuppgifter och allt mindre erfarenhet från yrkesliv utanför det politiska livet då innebära? En sak är att konstatera att förändringar har skett. En annan är att diskutera om det är en positiv eller mindre attraktiv utveckling. Hur attraktiv förändringen bedöms kan ju bland annat bero på ur vilken aspekt den bedöms. Frågan kan ju granskas ur många olika aspekter. Säkerligen är exempelvis dessa mer professionella politiker mer kunniga om politiska rutiner och processer och kan förmodligen fortare driva sina frågor och kanske även mer framgångsrikt. Kanske har de också blivit bättre tränade i att ta beslut och därmed är effektivare i beslutsfattande.

En viktig aspekt att granska förändringen ur för denna studie är naturligtvis vad innebär förändringarna för den representativa demokratins funktionssätt och framtid? Även denna aspekt har säkerligen många olika infallsvinklar. Esaiasson & Holmberg fann, som vi såg i litteraturgenomgången, att de flesta riksdagsledamöter bekänner sig till Edmund Burkes princip om representation, som i korthet innebär att valda representanter skall agera i enlighet med sin personliga övertygelse och inte vara bunden till de röstande medborgarnas

uppfattningar. Om detta är fallet fortfarande och det i stor del är etablerade riksdagsledamöter som blir ministrar, blir ju frågor om förmåga till representativitet intressant. En sådan fråga är exempelvis hur väl kan en person, med fem gånger så hög lön som genomsnittsmedborgaren, och med alltmer begränsad erfarenhet av samhället och yrkeslivet utanför den politiska sfären, sätta sig in i, förstå och finna lämpliga åtgärder för att lösa väljarnas vardagsbekymmer, önskemål och förväntningar? Frågan kommer vidare diskuteras under förslag till vidare forskning nedan.

Förslag till vidare forskning

Avsnittet inleds med ett försökt till motiveringar varför ämnet är så viktigt att fortsatt belysa. Människor har bott på de platser som nu utgör Sveriges land i ca 13 000 år. I enbart 100 av dessa år har den politiska styrningen bestått i vad som kan betecknas indirekt eller representativ demokrati genom allmänna val. Historiskt sett är perioden med representativ demokrati alltså en mycket kort tid. Numera ses vanligtvis de flesta av de tidigare styrelseskick vi historiskt haft i Sverige som på ett eller annat sätt orättvisa eller odemokratiska. Många gånger uppleves ett dominerande samhällsskick, som suttit närmast makten, berikat sig på andras medborgares bekostnad. Många av oss tänker kanske att så är inte fallet under ett demokratiskt styrelseskick, men under senare tid har mätningar visat på tilltagande politikerförakt, där en växande skara medborgare misstror eller föraktar politiker och deras avsikter eller uppnådda resultat. Om misstro mot politiker ökar kan man anta att även tilltron till att systemet fungerar påverkas och risk för ifrågasättande ökar. Utifrån samtida och historiska erfarenheter förefaller det rimligt att anta att den representativa demokratin i samhället måste hållas levande, granskas, vårdas, moderniseras eller utvecklas i samklang med samhällsförändringar. Om den inte gör det får den, allt annat lika, svårare för att överleva i längden. Det förefaller därför viktigt att inte enbart ta demokrati för given utan ständigt diskutera denna ur olika perspektiv, för säkra och förbättra den svenska demokratin. Denna rapport om blivande ministrars bakgrund är ett ytterst litet och begränsat bidrag inom ämnet, men kan ses som en av många, många byggstenar som strävar att bidra till att hålla levande, förbättra och bevara demokratin i vårt samhälle. Som många andra studier, har denna undersökning rest fler frågor än vad den har besvarat. Nedan ges några förslag på områden som ur ett ”representativ demokrati-perspektiv” skulle kunna vara intressanta och värdefulla att belysa lite mer ingående. Av förslagen ligger kanske endast ett inom ramen för historiska studier men övriga förslag presenteras ändå, då tvärvetenskapliga studier kan ge väl så intressanta resultat som studier strikt inom en disciplin.

Djupgående granskning av konsekvenser av förändringarna i personlig bakgrund

Detta första förslag är direkt kopplat till genomförd studie men är förmodligen snarare statskunskap än historia. Föreliggande studie har haft en mer deskriptiv karaktär och i uppsatsen har framkommit att vägen till en ministerpost i vissa avseenden starkt har förändrats över tiden från de ”tidiga” till de ”senare” ministrarna. Den mest påtagliga skillnaden är ju den tid som blivande ministrar tillbringar i yrkeslivet, före den politiska karriären, starkt har förkortats och att den tiden oftast ersatts av uppdrag eller tjänster inom ren politisk verksamhet. I studien finns också tydliga indikatorer att det professionella politiska engagemanget för de ”senare” ministrarna i allmänhet börjar tidigare i livet än för de ”tidiga” ministrarna. Utvecklingen mot tidigt professionella politiker som avstår från annan yrkeskarriär är ju inte unik för enbart denna ”yrkeskår” utan kan ses i såväl många andra yrkesgrupper som ”fria yrken” som exempelvis professionella idrottsutövare och kulturarbetare. Tidig fokusering på verksamheten kan i vissa sammanhang betraktas som en absolut nödvändighet för att över huvud taget kunna nå ”toppen” inom verksamhetskategorierna. Kan det vara så även inom politiken? Situationen för politikernas professionalisering är ändå i viss mån annorlunda än för andra yrkesgrupper, då ledande politiker är tillsatta för att representera väljarkåren eller mer ålderdomligt uttryckt folkviljan. Därför är dessa förändringar relevanta att studera ur ett representativitetsperspektiv. I tider av ökat inrikespolitiskt och utrikespolitiskt hot mot demokratin, och ökat ”politikerförakt” i opinionsundersökningar, medför att signifikanta förändringar för representativet inte bör gå omärkt förbi, utan belysas ur såväl eventuella positiva som negativa konsekvenser.

Ansats för en sådan statsvetenskaplig studie som fokuserar på konsekvenser för sam- och framtid har säkerligen sina utmaningar och det kan förmodligen finnas många olika möjliga angreppssätt. Ett angreppssätt skulle kanske kunna vara att utifrån teoretiska resonemang försöka diskutera möjliga konsekvenser och sätta upp dem som hypoteser, för att därefter, genom empiriska studier, undersöka hypotesernas giltighet. Ämnet kommer säkerligen diskuteras framöver!

Komparativ fallstudie av några enskilda ministrars personliga bakgrund

Det andra förslaget är en komparativ mer kvalitativt orienterad fallstudie. Initialt var ambitionen att även inkludera indikatorer på ekonomisk personlig bakgrund. Efter genomförandet av denna studie syns det författaren en sådan studie dock inte kunna bidra med så mycket mer förståelse eller kunskap i ämnet. Snarare skulle en mer kvalitativ sammanställning, som går mer på djupet granskade ett fåtal ministrars personliga förutsättningar, bättre kunna bidra. En sådan skulle på ett mjukare sätt kunna illustrera skillnader och likheter och skillnader i motiv, drivkrafter, tankesätt, attityder och beteende hos blivande ministrar under tidigt 1900-tal och tidigt 2000-tal. Detta skulle kunna göras som en komparativ fallstudie av några enskilda ministrars personliga bakgrund dels vid början av 1920-talet och dels vid början av 2020-talet.

Urvalet av ministrar som skulle väljas för en fördjupat kvalitativ studie skulle kunna ske på olika sätt beroende på studiens syfte. Beckmans arbete med kategoriseringen av gruppering av olika politiker i termerna ”teknokrater”, ”proffspolitiker”, ”elitister” och ”amatörer” skulle kunna utgöra en användbar urvalsgrund. Särskilt representanter från gruppen ”teknokrater”, som betecknar politiker med gedigen utbildning men med blygsam politisk erfarenhet, och representanter från gruppen ”proffspolitiker”, som är personer med omfattande politisk erfarenhet men utan relevant akademisk utbildning, skulle vara en intressant komparation ur aspekter diskuterade ovan. En djupare jämförelse av ”tidigare” och ”senare” teknokrater respektive proffspolitiker skulle säkerligen ge ljus åt fler och intressantare likheter och skillnader, än vad denna uppsats mäktat med.

Kan det finnas personlighetsegenskaper som är framträdande hos ledande politiker?

Nedanstående återges några insikter som inte var del av den ursprungliga sökningen av information, utan faktiskt gradvis framkom under granskning av många ”senare” blivande ministrars CV. Även om insikterna kan betraktas som någon form av resultat, så är dessa inte inom ramen för det ursprungliga syftet och redovisas därför inte i resultat-avsnittet. Men eftersom insikten ändå berör ett intressant och tankeväckande område, återges de preliminära insikterna nedan och de kan snarare ses som grunden för ett tredje förslag till vidare forskning.

Vid granskning av olika dokument inom undersökningen, som CV och meritförteckningar, för innevarande studie har det spontant, åtskilliga gånger, infunnit sig en igenkänningseffekt. Det

verkar som det i många av de studerade ministerfallen finns mycket likartade mönster för vägen till att bli ministrar. Utifrån granskningen av enskilda ministrars Cv:n infinner sig känslan att det kan kanske till och med finnas vissa personlighetsegenskaper som förekommer frekvent för åtskilliga av de ”senare” ministrarna. Det är svårt att sätta ord för dessa egenskaper som verkar vara gemensamma för många av de granskade politikerna, men de berör något som kanske bäst kan betecknas som en vilja eller en drivkraft att våga ge sig ut i det okända och osäkra utan en, för utomstående, tydligt utstakat målbild. Men förutom självsäkerhet och oräddhet går tankarna till egenskaper som spontan, engagerad, nyfiken och extrovert.

Tanken att drivkraften för att ge sig in i politikens värld och sträva vidare i denna, i viss utsträckning skulle kunna ligga i personlighet snarare än i demografiska, social eller ekonomiska personliga bakgrundsegenskaper, är kanske svindlande men egentligen en inte alls orimlig tanke. Granskningarna i denna studie ger intrycket att många av de blivande ministrarna inte bara har en stark drivkraft utan även en självsäkerhet eller snarare tro på sig själv och en oräddhet och nyfikenhet på att pröva på nya områden och möjligheter. Att vara politiker och sitta i kommunfullmäktige, landsting, riksdag och regering ger ju en granska stor grad av osäkerhet gällande både den kort- och den långsiktiga framtiden genom politiska trender och förfarandet med regelbundna val och ibland även förtroendeomröstningar med osäkra utgångar. Att en tredjedel av alla ”senare” ministrar som har påbörjat, men ej avslutat, en akademisk utbildning, kan ju i sammanhanget kanske vara ett sätt att täcka upp mellan olika förtroendeuppdrag och partipolitiska arbetsuppgifter men samtidigt vara tillgänglig för nya utmaningar.

Låt mig försöka illustrera dessa tankar med några utdrag av ett par av alla ministrars meritförteckningar, som ingått i studien. De blivande ministrarnas CV har varit intressanta att studera och många CV visar på individers imponerande tilltro och vilja att göra många saker samtidigt. Ibland kan man förundras över om hur man gör för att få tiden att räcka till för såväl privatliv, studier eller heltidsarbete, samtidigt som många och olika uppdrag inom politiken, kommunala bolag och ideella föreningar. Som exempel på sådana företeelser redovisas utdrag ur två ministrars CV nedan. Dessa två politiker kan troligen betecknas som ”proffspolitiker” snarare än ”teknokrater”, enligt indelningen använd av Beckman. Båda har varit aktiva i det socialdemokratiska ungdomsförbundet toppskikt och påbörjat sitt politiska yrkesliv i unga år. Ingen av dem har akademisk utbildning och har endast haft arbete som

legat inom ramen för opinionsbildning, politik eller fackföreningsverksamhet. Dessa CV är inte helt unika utan är i många avseenden ganska så representativa för ett flertal granskade CV.

Det första är hämtad från Riksdagens hemsida och går fram till individen blev minister för första gången²⁵. Det andra CV:t är publicerad på LO:s hemsida slutar vid 2013, men personen i fråga blev minister först 2021²⁶. Personernas namn bakom dessa CV är inte hemliga, men de är ovidkommande i sammanhanget, då ambitionen snarast är att illustrera företeelser som skulle vara intressanta att undersöka vidare. De två kompletta CV-sammanfattningarna, som utdrags ur gör nedan, redovisas sina ursprungsformer och i kronologisk ordning i bilaga 6.

Den ”första” ministern är född 1958 och avslutade sina gymnasiestudier 1977. Under tidperioden 1977–1982 redovisar den blivande ministern yrkeserfarenhet som journalist för Dala-Demokraten. Under samma tidpunkt gjordes även följande....

1977, Styrelseledamot Dalarnas SSU-distrikt
1978, Påbörjat militärtjänstutbildning
1978, Styrelseledamot, Älvdalens arbetarekommun
1978, Ordförande, SSU Älvdalskrets
1979–1983, Ordförande Dalarnas SSU-distrikt
1981–1984, Suppleant, SSU:s förbundsstyrelse
1982, Ledamot kommunfullmäktig, Borlänge
1982, Ledamot socialnämnden
1982, Ledamot/vice ordförande, länskolnämnden, Kopparbergs län

Minister 2 är född 1964, gick 2-årig social linje och var klar med gymnasieutbildning 1983. Av CV framgår att han var anställd på ett företag 1983–1995, dvs formellt har tolv års yrkeserfarenhet. Under denna tid hade han även följande uppdrag;

Fackligt uppdrag, 1987 – 1990 IF Metall avdelning 74 – studiekommittén
Politiskt uppdrag, 1987 – 1990 Ledamot i SSU:s förbundsstyrelse
Politiskt uppdrag, 1987 – 1990 Vice ordförande i Växjö arbetarekommun
Politiskt uppdrag, 1990 – 1995 Adjungerad ledamot i VU och styrelse, Socialdemokraterna
Politiskt uppdrag, 1991 – 1995 VU-ledamot IUSY (International Union of Socialist Youth)
Kommunalt uppdrag, 1985 – 1990 Ledamot av kommunfullmäktige i Växjö
Kommunalt uppdrag, 1985 – 1990 Ledamot i fritidsnämnden och tekniska nämnden
Kommunalt uppdrag, 1985 – 1990 Ledamot Växjöhem, kommunal bostadsstiftelse

---

²⁵ Sveriges riksdag, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/peter-hultqvist_8fdcd2db-91db-4cba-ae0c-258061f5ed59, inhämtat 2023-0513

²⁶ LO:s hemsida, https://www.lo.se/start/om_oss/ledningen/karl_petter_thorwaldsson_ordforande/cv, inhämtat 2023-0513

Statliga uppdrag, Regionalt i Kronoberg, Mitten av 80-talet – 1990 Styrelsen för Försäkringskassan i Kronobergs län
Statliga uppdrag, Regionalt i Kronoberg, Mitten av 80-talet – 1990 Socialförsäkringsnämnden
Regeringsuppdrag, 1985 – 1990 Ledamot regeringens barn- och ungdomsdelegation
Regeringsuppdrag, 1995 – 1996 Ordförande Storstadskommittén, parlamentarisk utredning
Regeringsuppdrag, 1995, Sakkunnig i den svenska kommittén, FN:s sociala toppmöte i Köpenhamn

Det man slås av är mängden av uppdrag och arbetsuppgifter som dessa blivande ministrar har varit villiga att åta sig samtidigt som heltidsjobb. Det är också en stor blandning av samtidiga uppdrag och typ av ”intresseorganisation”, såsom exempelvis politiska och fackliga uppdrag på riks- o lokal nivå samtidigt som kommersiella företag och ideella organisationer. Det samma gäller även för många andra blivande ministrar när det gäller akademiska studier. Vid granskning av CV-dokumentet framgår att denna form av mångsyssleri med diverse uppdrag för riksdag, landsting, kommuner, kommunala bolag mm följer de blivande ministrarna även under deras huvudsakliga politiska uppdrag före ministerposten.

Hur ser då det ut för de ”tidiga” ministrarna – är dessa annorlunda? En rättvis jämförelse borde inkludera ett flertal slumpmässiga val av ministrar från ”tidiga” och ”senare” regeringar. Denna sammanställning och analys ryms tyvärr inte tidsmässigt inom ramen för denna rapport, men ett bedömningsurval av även två ”tidiga” ministrar redovisas nedan. Båda har, precis som representanterna för de ”senare” regeringarna, varit aktiva i ungdomsförbundet, men i detta fall var det Socialdemokratiska Ungdomsförbundet (SDUF). Båda har också varit förbundsordförande i SDUF. Den ene av dem hade endast 4-årig folkskola och blev minister vid 36 års ålder och den andre hade 4-årig folkskola med 2 års påbyggnad och blev första gången minister vid 40 års ålder. Några självrapporterade CV har inte påträffats för dessa ministrar, så sammanställningarna är gjorda utifrån dokumentationer från andra källor^{27 28}. Nedan redovisas CV uppgifter fram till ministerpost

1897-1899 Springpojke i kooperativa affären Pan i Malmö
1900-1904 Handelsbiträde affären Pan i Malmö
1904 Anställd på tidningen Arbetets expedition
1903 Deltog i bildandet av Socialdemokraternas ungdomsförbund
1905-1909 Förtroendeman där och redaktör för förbundets tidskrift Fram
1908 Ledamot av socialdemokratiska partistyrelsen
1910-1915 Medarbetare på Social-Demokraten

---

²⁷ Riksarkivet, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/mobil/Artikel/12597>, inhämtat 2023-05-13

²⁸ Riksarkivet, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/mobil/Artikel/8662>, inhämtat 2023-05-13

1911- Ledamot av socialdemokratiska partistyrelsens verkställande utskott
 1915-1916 Souschef i Presscentralen
 1916-1917 Andre redaktör för Social-Demokraten
 1917-1920 Huvudredaktör för Social-Demokraten
 1918-1919 Ledamot av 1918 års försvarskommission
 1918- Ledamot av andra kammaren
 1919-1920 Ledamot av statsutskottet
 1919 Ledamot av 3:e särskilda utskottet
 1919- Ledamot av 1919 års försvarsrevision
 1920-1921 Huvudredaktör för Social-Demokraten
 1921 Ledamot av 1:a lagutskottet
 1921-1923 Statsråd o chef för Försvarsdepartementet

Den andra ”tidiga” ministers CV ser ut som följer.

1898-1900 Springpojke Skånska Cementgjuteriet
 1901-1904 Privatsekreterare Skånska Cementgjuteriet
 1905-1906 Studier vid Malmö högre handelsinstitut
 1906-1907 Medarbetare på tidningen Arbetet
 1907-1912 Medarbetare på Skånska socialdemokraten
 1905 Ledamot av socialdemokratiska ungdomsförbundets centralstyrelse
 1907 Ordförande i socialdemokratiska ungdomsförbundets centralstyrelse
 1911-1912 Redaktör för förbundetidningen Fram
 1913-1917 VD i Bokförlaget Tiden
 1914 Huvudredaktör för tidskriften Tiden
 1915-1924 Medredaktör tidskriften Tiden periodvis
 1916-1921 Sekreterare i SAP (reellt)
 1917-1918 Ledamot i holländsk-skandinaviska kommittén
 1918-1919 Ledamot Andra kammaren
 1919-1920 Ledamot av tull- och traktat-kommitténs tullavdelning
 1919-1954 Ledamot av Första Kammaren
 1920-1943 Ledamot av socialiseringsnämnden
 1921 Huvudredaktör för tidskriften Tiden
 1921-1924 Redaktör för Socialdemokraten
 1922-1924 Ledamot av Socialistiska arbetare-internationalens exekutiv-kommitté
 1924-1926 Statsråd o chef för socialdepartementet

Dessa två ”tidiga” politiker kan troligen också betecknas som ”proffspolitiker” snarare än ”teknokrater” enligt indelningen använd av Beckman. Även de båda ”tidiga” ministrarna har varit aktiva i socialdemokratiskt ungdomsförbundet och påbörjat sitt politiska yrkesliv i unga år efter några få år av yrkeserfarenhet enbart från en arbetsgivare. Ingen av dessa har heller akademisk utbildning utan i dessa fallen enbart folkskoleutbildning. Efter några tidiga år med relativt okvalificerat arbete har båda haft arbete som legat inom ramen för politisk eller fackföreningsledd tidningsverksamhet och opinionsbildning. Dessa, redovisade cv:n är inte helt unika för de ”tidiga” ministrarna, även, som vi sett tidigare i resultatdelen, att det även finns många exempel på alternativa karriärvägar med, bland annat, högre utbildning och mer

kvalificerad yrkeserfarenhet bland såväl de ”tidiga” som de ”senare” regeringarna. Det är inte poängen utan avsikten är att, med dessa beskrivningar, visa på de många likheter som finns över tiden. Samtliga fyra CV exemplen är så likartade med många samtidiga och överlappande uppdrag, som ofta löper över några år. De är alla exempel på mångsyssleri där det, för en utomstående, inte är självklart vad nästa steg skall bli. Det kan tyckas det kan krävas en speciell personlighet för att kunna hantera sådana och liknande situationer. Utifrån detta explorativa resultatunderlag anser jag att det är berättigat att ställa frågan om det finns likartade personlighetsdrag hos åtskilliga av dessa politiker.

Det finns inom personlighetspsykologin många olika ansatser för beskrivning av personlighet. En av de mer, av nutida psykologer, accepterade modellerna, är den s k femfaktormodellen, som tagits fram av bl. andra Paul Costa och Robert McCrae²⁹. Denna modell inkluderar följande personlighetsdimensioner eller motpoler;

- 1) målinriktning med disciplinerad/pålitlig som en karaktäristisk egenskap i motsatts till mindre planerad/spontan,
- 2) empati med cynism/misstänksamhet som en pol och välvilja och hjälpsamhet som en annan,
- 3) anspändhet mellan egenskaperna lugn och ängslig,
- 4) öppenhet med egenskaperna nyfiken/okonventionell å ena sidan mot jordnära/konventionell å den andra samt
- 5) utåtriktning, med polerna extravert kontra introvert personlighet. Att genomgången pekar på egenskaper som lutar mot polerna spontan, välvilja, lugn, nyfikenhet och extrovert skulle kunna vara vanligt förekommande.

Om man skulle vilja undersöka om framgångsrika politiker har personegenskaper som driver de blivande ministrarna eller gör dem särskilt lämpliga eller villiga att anta sådana utmaningar, skulle undersökningen snarare kunna göras som en tvärdisciplinär studie mellan det statsvetenskapliga och det psykologiska ämnesområdet, och där då kanske inom området personlighetspsykologin. Jag är inte kunnig inom dessa ämnesområden och har inte heller överblick om frågan redan kan ha undersökts närmare för svenska förhållanden och för ledande politiker. Vid en första övergripande eftersökning om problemställningen visar dock det sig att Sören Holmberg och Lennart Weibull inom ramen för SOM-institutets ram har

---

²⁹ Costa, P.T.Jr. och McCrae, R.R. (1992) Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources Inc

använt en mätmetod som, enligt deras egen utsago, på ett tillförlitligt sätt speglar dessa personlighetsdimensioner. Mätdata ska ha insamlats för bl. a ett befolkningsurval av svenskar mellan 18–65 år.³⁰ Det nämns inte att motsvarande mätningar har hämtats in för ledande politiker. Hur en sådan studie skulle kunna göras överläts till mer kunniga inom ämnesområdena, men visst vore det intressant att undersöka om man kan fastställa vissa gemensamma underliggande, grundläggande och varaktiga personlighetsegenskaper för framgångsrika politiker. Om det framkom sådana, skulle det vara värdefullt att jämföra dessa med ett tvärsnitt av allmänheten eller andra relevanta grupper (som till exempel de strikt disciplinerade som går ut gymnasiet, direkt därefter genomför sin värnplikt och sina akademiska studier utan avbrott och därefter börjar ett långt yrkesliv inom sin yrkeskategori). Det har ju publicerats studier om hur ledande politikernas uppfattningar inom vissa områden skiljer sig från befolkningen i allmänhet. Ett resultat från jämförelse mellan ledande politikernas och andra gruppers personlighetsprofiler skulle kanske kunna bidra till ökad förståelse för även dessa? Frågan kan säkerligen vidare diskuteras.....

---

³⁰ Holmberg, S & Weibull, L (2010) Människans fem personlighetsegenskaper i Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) Nordiskt ljus. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Litteratur- och källförteckning

Litteraturförteckning

- Beckman, Ludvig, i Hermansson, Jörgen, (2010), *Regeringsmakten i Sverige – ett experiment i parlamentarism 1917–2009*, SNS, Kristianstad
- Bergström, Hans, (1987). *Rivstart? Från opposition till regering*. Stockholm, Tidens förlag.
- Burke, Peter, (2005), *History and social theory*, Malden, MA, Polity Press
- Costa, P.T.Jr. och McCrae, R.R. (1992), *Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) manual*. Odessa, Psychological Assessment Resources Inc
- Esaisasson, Peter & Holmberg, Sören, (1996) *Representation from above – members of Parliament and Representative Democracy in Sweden*, Aldershot, Dartmouth Publishing Company
- Gramsci, Antonio, (1999), *Selections from the prison notebooks of Antonio Gramsci*, edited and translated by Quentin Hoare and Geoffrey Nowell Smith, ElecBook. London
- Nowell Smith, Geoffrey. Lawrence and Wishart
- Hermansson, Jörgen, (2010), *Regeringsmakten i Sverige – ett experiment i parlamentarism 1917–2009*, SNS, Kristianstad
- Holmberg, Sören, (1974). *Riksdagen representerar svenska folket – empiriska studier i representativ demokrati*. Studentlitteratur, Lund
- Holmberg, Sören, (1999). *Representativ demokrati – en dynamisk process*. Ingår i SOU 1999:64, Demokratiutredningen, Stockholm
- Holmberg, S & Weibull, L (2010), *Människans fem personlighetsegenskaper* i Sören Holmberg & Lennart Weibull (red) Nordiskt ljus. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet
- Horim, Moshe Ben & Levy, Haim, *Statistics*, Random House Inc, New York, 1981
- Isaksson, Anders, (2002), *Den politiska adeln. Politikens förvandling från uppdrag till yrke*, Stockholm, Wahlström och Widstrand
- Ivarsson Westerberg, Anders och Cajsa Niemann (2007), *Vägar till makten – statsrådets och statssekreterarnas karriärvägar*, Huddinge, Samtidshistoriska Institutet, Södertörns högskola
- Lidström, Erik (2020). *Representativ demokrati. Vad det är, varför Sveriges brister och hur kan den förbättras*, Stockholm, Vulkan förlag

- Lundquist, Lennart (1977), *Förvaltningen i det politiska systemet*, Lund, Studentlitteratur
- Lundquist, Lennart, (1998) *Demokratins väktare. Ämbetsmännen och vårt offentliga etos*, Lund, Studentlitteratur
- Nyberg, Kenneth, (2014) *Att skriva uppsats i historia*, Ver 2.0, ej publicerad skrift utgiven av Institutionen för Historiska studier vid Göteborgs Universitet, Göteborg.
- Olsson, Erik, (2021). *Kunskapsteori: en historisk och systematisk introduktion*, Lund, Studentlitteratur
- Olsson, E., Stilhoff, Sörensen, J. & Zetterholm, M. *Skadlig brist på akademisk kunskap i politiska toppen*, Svenska Dagbladet, Debatt, 2019-01-24,
- Schumpeter, Joseph, (1962). *Capitalism, Socialism and Democracy*. New York: Harper & Row, Publishers.
- Sirkin, Mark, (2005). *Statistics for the Social Sciences*, Third Edition, Wright State University, USA
- SOU 2000:1. (2000). *En uthållig demokrati*, Regeringskansliet
- SOU 2022:28. (2022). *Vår demokrati – värd att värna varje dag*, Regeringskansliet
- Storm, Josefin. (2006). *Vem blir minister – En empirisk studie utav ministrarnas bakgrund i ett tidsperspektiv*. Lund, Uppsats vid Statsvetenskapliga institutionen
- Tosh, John, (2011). *Historisk teori och metod*, Lund, Studentlitteratur
- Ivarsson Westerberg, Anders och Niemann, Cajsa, (2007), *Vägar till makten - statsrådets och statssekreterarnas karriärvägar*, Huddinge, Samtidshistoriska institutet, Södertörns Högskola

Källförteckning

Tryckta källor:

Boman, Nils (red), (1948), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Edebalk, Per Gunnar (2023) Spåren efter Gustav Möller - Om socialpolitiska bakgrunder, Lund, Research Reports in Social Work 2023:4, Socialhögskolan vid Lunds universitet

Ekdal, Nils, Per Albin Hansson, 2010, Albert Bonniers Förlag, Stockholm

Fakta om folkvalda - Riksdagen 2018–2022, Riksdagsförvaltningen, (2022), Riksdagens Tryckeri, Stockholm - Fakta om folkvalda Riksdagen 2018–2022 Uppgifterna i biografien bygger främst på information från ledamöterna själva och avser perioden den 1 oktober 2018 till 31 december 2019.

Göransson, Valfrid, (1972), Viktor Larsson: liberal och socialist, Halmstad, Larssons bokhandel

Hennel, Lena & Olsson, Lova (2013), *Humlan som flyger – berättelsen om Stefan Löfven*, Nordstedts förlag

Ilshammar, Lars, (2010), Sveriges statsministrar under 100 år / Hjalmar Branting, Bonniers Förlag, Stockholm

Isaksson, Anders, Per Albin, 2002, Wahlström & Widstrand,

Möller, Yngve, (1990) Rickard Sandler: folkbildare, utrikesminister, Stockholm, Norstedt

Möller, Yngve (1986) Östen Undén - en biografi, Stockholm, Norstedt

Svenning, Olle, (2014), Hövdingen. Hjalmar Branting, Bonniers förlag, Falun Stockholm

Ström, Fredrik (1949). Skomakaren som blev kungens skattmästare: F. W. Thorsson. I biografiserien "Deras liv blev bragd", Stockholm, Missionsförbundets förlag

Vennerström, Ivar (1926), F. V. Thorsson - en minnesskrift, Stockholm, Tidens förlag

Internetkällor

Altinget, Altinget.se

Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek, arbark.se

LO förbundets hemsida, lo.se

National Encyklopedin, ne.se

Miljöpartiets hemsida, mp.se

Regeringskansliets, regeringen.se

Riksarkivet, riksarkivet.se

Socialdemokratiska partiets hemsida, socialdemokraterna.se

SO-rummet, so-rummet.se.

Svenska Dagbladets årsböcker, runeberg.org/svda

Sveriges ministrar, sverigesministrar.se

Sveriges Riksdagsarkiv, riksdagen.se

Vem är det, runeberg.org/vemardet

Bilaga 1. Ministrar i de studerade regeringar

Ministrar i regeringen Branting II, S, 13 oktober 1921

I regeringen ingick 9 ministrar. Dessa var;

1. Hjalmar Branting, Statsminister & Utrikesminister
2. Fredrik Vilhelm Thorsson, Finansminister
3. Sven Linders, Jordbruksminister
4. Assar Åkerman, Justitieminister
5. Per Albin Hansson, Försvarsminister
6. Olof Olsson, Ecklesiastikminister
7. Anders Örne, Kommunikationsminister
8. Herman Lindqvist, Socialminister
9. Carl Svensson, Handelsminister

Ministrar i regering Branting III, S, 14 oktober 1924

I regeringen ingick 10 ministrar. Dessa var;

1. Hjalmar Branting, Statsminister
2. Östen Undén, Utrikesminister
3. Torsten Nothin, Justitieminister
4. Per Albin Hansson, Försvarsminister
5. Gustav Möller, Socialminister
6. Viktor Larsson, Kommunikationsminister
7. Fredrik Vilhelm Thorsson, Finansminister
8. Olof Olsson, Ecklesiastikminister
9. Sven Linders, Jordbruksminister
10. Rickard Sandler, Handelsminister

Ministrar i regeringen Sandler, S, 24 januari 1925

I regeringen ingick 10 ministrar. Dessa var;

1. Rickard Sandler, Statsminister
2. Östen Undén, Utrikesminister
3. Torsten Nothin, Justitieminister
4. Per Albin Hansson, Försvarsminister
5. Gustav Möller, Socialminister
6. Viktor Larsson, Kommunikationsminister
7. Fredrik Vilhelm Thorsson, Finansminister
8. Olof Olsson, Ecklesiastikminister
9. Sven Linders, Jordbruksminister
10. Carl Svensson, Handelsminister

Ministrar i regeringen Löfvén II, S+MP, 21 jan 2019

I regeringen ingick 23 ministrar, varav 5 representerade MP. Dessa var;

1. Stefan Löfvén, Statsminister
2. Hans Dahlgren, EU-minister
3. Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister
4. Mikael Damberg, Inrikesminister
5. Margot Wallström, Utrikesminister
6. Peter Eriksson, Minister för internationellt utvecklingssamarbete (MP)
7. Ann Linde, Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor
8. Peter Hultqvist, Försvarsminister
9. Lena Hallengren, Socialminister
10. Annika Strandhäll, Socialförsäkringsminister
11. Magdalena Andersson, Finansminister
12. Per Bolund, Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister (MP)
13. Ardalan Shekarabi, Civilminister,
14. Anna Ekström, Utbildningsminister
15. Matilda Ernkrans, Minister för högre utbildning och forskning
16. Isabella Lövin, Miljö- och klimatminister (MP)
17. Ibrahim Baylan, Näringsminister
18. Jennie Nilsson, Landsbygdsminister
19. Tomas Eneroth, Infrastrukturminister
20. Anders Ygeman, Energi- och digitaliseringsminister
21. Amanda Lind, Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågor (MP)
22. Ylva Johansson, Arbetsmarknadsminister
23. Åsa Lindhagen, Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation (MP)

Ministrar i regeringen Löfvén III, S+MP, 9 juli 2021

I regeringen ingick 22 ministrar varav 5 representerade MP. Dessa var;

1. Stefan Löfvén, Statsminister
2. Hans Dahlgren, EU-minister
3. Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister
4. Mikael Damberg, Inrikesminister
5. Ann Linde, Utrikesminister
6. Per Olsson Fridh, Minister för internationellt utvecklingssamarbete (MP)
7. Anna Hallberg, Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor
8. Peter Hultqvist, Försvarsminister
9. Lena Hallengren, Socialminister
10. Ardalan Shekarabi, Socialförsäkringsminister
11. Magdalena Andersson, Finansminister
12. Lena Micko, Civilminister
13. Åsa Lindhagen, Finansmarknadsminister och biträdande finansminister (MP)
14. Anna Ekström, Utbildningsminister
15. Matilda Ernkrans, Minister för högre utbildning och forskning
16. Per Bolund, Miljö- och klimatminister samt vice statsminister, (MP)
17. Ibrahim Baylan, Näringsminister
18. Amanda Lind, Kultur- & demokratiminister samt minister för idrottsfrågorna (MP)

19. Eva Nordmark, Arbetsmarknadsminister
20. Märta Stenevi, Jämställdhets- och bostadsminister med ansvar för stadsutveckling och arbetet mot segregation och diskriminering (MP)
21. Tomas Eneroth, Infrastrukturminister
22. Anders Ygeman, Energi- och digitaliseringsminister

Ministrar i regeringen Andersson, S, 30 nov 2021

I regeringen ingick 23 ministrar. Dessa var;

1. Magdalena Andersson, Statsminister
2. Hans Dahlgren, EU-minister
3. Eva Nordmark, Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister
4. Johan Danielsson, Bostadsminister och bitr. arbetsmarknadsminister
5. Mikael Damberg, Finansminister
6. Max Elger, Finansmarknadsministe
7. Ida Karkiainen, Civilminister
8. Peter Hultqvist, Försvarsminister
9. Tomas Eneroth, Infrastrukturminister
10. Khashayar Farmanbar, Energi- och digitaliseringsminister
11. Morgan Johansson, Justitie- och inrikesminister
12. Anders Ygeman, Integrations- och migrationsminister
13. Jeanette Gustafsdotter, Kulturminister
14. Annika Strandhäll, Klimat- och miljöminister
15. Karl-Petter Thorwaldsson, Näringsminister
16. Anna-Caren Säterberg, Landsbygdsminister
17. Lena Hallengren, Socialminister
18. Ardalan Shekarabi, Socialförsäkringsminister
19. Anna Ekström, Utbildningsminister
20. Lina Axelsson Kihlblom, Skolminister
21. Ann Linde, Utrikesminister
22. Matilda Ernkrans, Biståndsminister
23. Anna Hallberg, Utrikeshandelsminister samt minister för nordiska frågor

Bilaga 2. Enkät för insamlade rådata per minister

Namn _____

Minister _____ i regeringen _____

Allmänt om bakgrunden:

Kunskap på sakområdet

Arbetat med politiska område: Ja Nej _____

Yrkeserfarenhet inom området Ja Nej _____

Akademisk utbild. inom området Ja Nej _____

Färdigheter

Akademisk grundexamen Ja Nej _____

Vana att leda Ja Nej _____

Vana att framträda Ja Nej _____

Förankring

Varit riksdagsledamot i $\geq$ tre år Ja Nej _____

I partistyrelsen vid tillträdet Ja Nej _____

Stark förankring i sidoorg. Ja Nej _____

Övrigt

Yrkesverksamhet utanför pol. Ja Nej _____

År som yrkesverksam utanför pol. _____ år

År av akademiska studier _____ år

Ålder tillträdande minister _____ år

Kön Kvinna Man

Född _____

Död _____

Övrigt intressant om bakgrund

Bilaga 3. Unika namn i ministerlistorna

”Tidiga” regeringar

1. Hjalmar Branting
2. Fredrik Vilhelm Thorsson
3. Sven Linders
4. Assar Åkerman
5. Per Albin Hansson
6. Olof Olsson
7. Anders Örne
8. Herman Lindqvist
9. Carl Svensson
10. Östen Undén, Utrikesminister
11. Torsten Nothin, Justitieminister
12. Gustav Möller, Socialminister
13. Viktor Larsson, Kommunikationsminister
14. Rickard Sandler, Handelsminister

Kommentar: från de tre ”tidiga” regeringarna med totalt 29 ministrar finns det 14 unika ministernamn. Ministrarna har olika erfarenheter när de påbörjar nya ministerposter och har i flera fall även fått nytt departementsansvar. Följaktligen kommer också varje enskild minister i varje regering att inkluderas i studien som enskilda observationer.

Unika namn i ministerlistorna ”senare” regeringar

1. Stefan Löfvén
2. Hans Dahlgren
3. Morgan Johansson
4. Mikael Damberg
5. Margot Wallström
6. Peter Eriksson (MP)
7. Ann Linde
8. Peter Hultqvist
9. Lena Hallengren
10. Annika Strandhäll
11. Magdalena Andersson
12. Per Bolund (MP)
13. Ardalan Shekarabi
14. Anna Ekström
15. Matilda Ernkrans
16. Isabella Lövin (MP)
17. Ibrahim Baylan
18. Jennie Nilsson
19. Tomas Eneroth
20. Anders Ygeman
21. Amanda Lind (MP)
22. Ylva Johansson

23. Åsa Lindhagen (MP)
24. Per Olsson Fridh (MP)
25. Anna Hallberg
26. Lena Micko
27. Eva Nordmark
28. Märta Stenevi (MP)
29. Johan Danielsson
30. Max Elger
31. Ida Karkiainen
32. Khashayar Farmanbar
33. Jeanette Gustafsdotter
34. Karl-Petter Thorwaldsson
35. Anna-Caren Säterberg
36. Lina Axelsson Kihlblom

Kommentar: från de tre ”senare” regeringarna med totalt 68 ministrar finns det 36 unika ministernamn, varav 7 är representanter för MP. Ministrarna har olika erfarenheter när de påbörjar nya ministerposter och har i flera fall men i undantagsfall, även fått nytt departementsansvar. Följaktligen kommer också varje enskild minister i varje regering att inkluderas i studien som enskilda observationer. Analysen kommer framför allt inkludera socialdemokratiska ministrar, dvs 29 st. Detta görs för att fokus ligger på förändring över tiden mellan ”tidiga” och ”senare” socialdemokratiska ministrar. Det har i tidigare forskning framkommit att olika partiers representanter, i viss utsträckning, har olika bakgrund framför allt när det gäller tidigare yrken och fackföreningsengagemang. De miljöpartistiska ministrarna kommer dock också ingå i informationsinsamlandet och en jämförelse mellan den socialdemokratiska ministergruppen och den miljöpartiska ministergruppen har också genomförts.

Bilaga 4. Socialdemokratiska ungdomsförbundet genom tiderna

Ordföranden SSU;

Harry Svensson (1917–1919)
Bertil Eriksson (1919–1922)
Rickard Lindström (1922–1928)
Adolf Wallentheim (1928–1934)
Torsten Nilsson (1934–1940)
Ossian Sehlstedt (1940–1943)
Bertil Johansson (1943–1946)
Frans Nilsson (1946–1952)
Bertil Löfberg (1952–1958)
Kurt Ward (1958–1961)
Ingvar Carlsson (1961–1967)
Bosse Ringholm (1967–1972)
Lars Engqvist (1972–1978)
Jan Nygren (1978–1984)
Anna Lindh (1984–1990)
K-P Thorwaldsson (1990–1995)
Niklas Nordström (1995–1999)
Mikael Damberg (1999–2003)
Ardalan Shekarabi (2003–2005)
Anna Sjödin (2005–2006)
vakant (2006–2007)
Jytte Guteland (2007–2011)
Gabriel Wikström (2011–2014)
Ellinor Eriksson (2014–2015)
Philip Botström (2015–2021)
Lisa Nåbo (2021–2023)

Förbundssekreterare SSU

Lena Hallengren (1999–2002)

Socialdemokratiska Ungdomsförbundet (SDUF)

August Lindkvist (1903–1903)
K.G. Ossiannilsson (1903–1904)
Sigfrid Hansson (1904–1905)
Emil Wallin (1906–1907)
Gustav Möller (1907–1908)
Per Albin Hansson (1908–1909)
Zeth Höglund (1909–1918)

Bilaga 5. Exempel på karriärväg för politiker som startat sin politiska bana tidigt i livet

Nedanstående CV är ett exempel på en blivande ministers väg till posten³¹. Minister är född 1971. Uppgifter saknas om han gymnasiestudier, men om treårigt högskoleförberedande skolgång borde gymnasietiden vara avslutad 1990. Om den blivande ministern gjort militärtjänstgöring är inte dokumenterat i undersökta källor. Den blivande ministern hade två socialdemokratiskt politiskt aktiva föräldrar, fadern tillhörde Socialdemokraternas inre krets. Den blivande ministern gick med SSU i 15 års åldern. Han blev rekryterad som sakkunnig på försvarsdepartementet vid en ålder av 24 år. Vid den tidpunkten hade den blivande ministern endast gymnasie-utbildning. Denna blivande minister hade inte då och inte heller senare haft ett varaktigt heltidsarbete utanför den politiska sfären, utöver enstaka sommar- och ströarbeten.

Följande information är hämtad från riksdagens hemsida.

Uppdrag inom riksdag och regering

Riksdagsledamot 02-. Ledamot utbildningsutskottet 02-10 och vice ordförande utbildningsutskottet 10-12. Suppleant försvarsutskottet 02-06 och finansutskottet 06-10. Ledamot krigsdelegationen 10-14, riksdagens valberedning 12, vice ordförande 12-14 och ordförande 14. Ledamot Utrikesnämnden 12-14 och riksdagsstyrelsen 12-14. Suppleant Nordiska rådets svenska delegation 12-14. Gruppledare 12-14. Statsråd (närings- och innovationsminister), Näringsdepartementet 141003-190120 och statsråd (inrikesminister), Justitiedepartementet 190121-.

Utbildning

Förvaltningslinjen, Stockholms universitet, slutår 00.

Anställningar

Politiskt sakkunnig, Försvarsdepartementet 95-97 och Statsrådsberedningen 97-99. Uppdrag inom statliga myndigheter m.m. Ledamot, regeringens delegation för jämställdhet i förskolan 03-06. Styrelseledamot, Södertörns högskolas styrelse 04-07. Ledamot, Mistra (miljöstrategisk forskningsstiftelse) 04-07.

Kommunala uppdrag

Kommunfullmäktig, Solna 94–02. 2:e vice ordförande, kultur- och fritidsnämnden 99.

---

³¹ Sveriges riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/mikael-damberg_70b5dfce-7871-4e6e-b0bf-a0d482fa4c6b, Hämtad 2023-03-07

Uppdrag inom förenings- och näringsliv

Förbundsordförande, SSU 99–03. Adjungerad ledamot, Socialdemokraternas partistyrelse och verkställande utskott 99-03, 09-. Ledamot, Socialdemokraternas partistyrelse 05-. Ordförande, Stockholms läns Socialdemokratiska partidistrikt 04-. Styrelseledamot, Bommersvik AB 99-03. Ordförande, Fadime Sahindals insamlingsstiftelse 01-.

Uppställt i kronologisk ordning

1994-2002 Kommunfullmäktig, Solna
1995-1997 Politiskt sakkunnig, Försvarsdepartementet
1997-1999 Politisk sakkunnig, Statsrådsberedningen
1999 2:e vice ordförande, kultur- och fritidsnämnden
1999-2003 Förbundsordförande, SSU
1999-2003 Adjungerad ledamot, Socialdemokraternas partistyrelse och verkställande utskott
1999-2003 Styrelseledamot, Bommersvik AB
2000-2000 Utbildning Förvaltningslinjen, Stockholms universitet
2001- Ordförande, Fadime Sahindals insamlingsstiftelse
2002- Riksdagsledamot
2002-2010 Ledamot utbildningsutskottet
2002-2006 Suppleant försvarsutskottet
2003-2006 Ledamot, regeringens delegation för jämställdhet i förskolan
2004-2007 Styrelseledamot, Södertörns högskolas styrelse
2004-2007 Ledamot, Mistra (miljöstrategisk forskningsstiftelse)
2004 Ordförande, Stockholms läns Socialdemokratiska partidistrikt
2005- Ledamot, Socialdemokraternas partistyrelse
2006-2010 Suppleant finansutskottet
2009- Medlem i Socialdemokraternas partistyrelse och verkställande utskott
2010-2012 Vice ordförande utbildningsutskottet
2010-2014 Ledamot krigsdelegationen
2012-2014 Riksdagens valberedning, vice ordförande
2014 Riksdagens valberedning, Ordförande
2012-2014 Ledamot Utrikesnämnden
2012-2014 Ledamot riksdagsstyrelsen
2012-2014 Suppleant Nordiska rådets svenska delegation
2012-2014 Gruppledare riksdagen
2014-2019 Statsråd (närings- och innovationsminister), Näringsdepartementet 2019-2019-
2021- Statsråd (inrikesminister), Justitiedepartementet

Bilaga 6. Exempel på CV för blivande ministrar

CV I³²

Uppgifterna i biografien är hämtade från Riksdagens hemsida och information har ledamoten lämnat till skriften Fakta om folkvalda.

Uppdrag inom riksdag och regering

Riksdagsledamot 06-. Ledamot utbildningsutskottet 06–10, konstitutionsutskottet 10–11, sammansatta utrikes- och försvarsutskottet 11, 12, 13 och 14, vice ordförande 11 och 13. Ledamot försvarsutskottet 11 och ordförande 11–14. Suppleant näringsutskottet 06–10. Ledamot krigsdelegationen 10-14 och riksdagens delegation till Natos parlamentariska församling 11-14. Suppleant Nordiska rådets svenska delegation 06-10 och Utrikesnämnden 11-14. Statsråd (försvarsminister), Försvarsdepartementet 141003-.

Anställningar

Journalist, Dala-Demokraten 77–82. Politisk redaktör, Norrländska Socialdemokraten 83–85. Chefredaktör, Aktuellt i Politiken 85–89. Kommunalråd 89–06.

Uppdrag inom statliga myndigheter m.m.

Ledamot/vice ordförande, länskolnämnden, Kopparbergs län 82. Styrelseledamot, länsstyrelsen 94–02. Ledamot, referensgruppen Forum för ekologisk omställning, Agenda 21 98-00, Övervakningskommittén Mål 2 norra 00 och Ansvarskommittén 03–07.

Kommunala uppdrag

Kommunfullmäktig, Borlänge 82 och 89–07. Ledamot, kommunstyrelsen 89–06, ordförande 98-06 och suppleant 06-. Vice ordförande, finansutskottet 89–98 och barn- och skolnämnden 92–94. Ordförande, produktionsutskottet 96-98, finansutskottet 98-06 och näringslivs- och planutskottet 98-. Ledamot, socialnämnden 82. Ordförande, Borlänge kommuns förvaltnings AB 99–06. Styrelseledamot, Borlänge Energi AB 99–06. Ledamot, Regionkommittén/Mittdalaberedningen 89–05. Styrelseledamot, Utvecklingsbolaget Mitt Dalarna 03-04, ordförande 05.

Uppdrag inom förenings- och näringsliv

Ordförande, SSU Facklan, Åselby 75. Vice ordförande, Borlänge SSU-krets 76. Styrelseledamot, Dalarnas SSU-distrikt 77, ordförande 79–83. Ordförande, SSU Älvdalskrets 78. Styrelseledamot, Älvdalens arbetarekommun 78. Suppleant, SSU:s förbundsstyrelse 81-84, ledamot 84-87. Ordförande, Skräddarbackens Socialdemokratiska förening 91-92. Styrelseledamot, Borlänge arbetarekommun 92-. Ordförande, Dalarnas socialdemokratiska partidistrikt 01-. Suppleant, Socialdemokraternas partistyrelse 01-05, ledamot 05-09. Revisor, socialdemokratiska riksdagsgruppen 07-10. Styrelseledamot, HSB Dalarna 89-09, ordförande 09-14. Ordförande, Dalälvens Vattenvårdsförening 89-95. Ordförande, ABF Dalarna 91-95. Styrelseledamot, Dala-Demokraten 94-01. Ordförande, Dalarnas kommunförbund 95-02 och Borlänge centrumförening 98-06. Styrelseledamot, Stiftelsen Teknikdalen 99-07. Ordförande, Partnerskap Bergslagsbanan 99-06, AB Dala Airport 99-07 och Folkkrörelsernas mediastiftelse 01-14. Ledamot, Borlänge Energi 99-06. Ordförande, koncernbolaget Borlänge kommun 99-

---

³² Sveriges riksdags hemsida, Peter Hultqvist, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/peter-hultqvist_8fdcd2db-91db-4cba-ae0c-258061f5ed59, (hämtad 2023-03-10)

06. Ordförande, Region Dalarna 02-06 och Dalabanans intresseförening 03-07, vice ordförande 07. Ordförande, Dalaflyget AB 05-07. Ordförande, Borlänge Judo Club 07-09. Suppleant, verkställande utskottet, Socialdemokraterna 09-. Ledamot, Bergslagens Mark och Trädgård AB 09-14.

En uppställning i kronologisk ordning ger följande bild

1974–1977 Gymnasieutbildning

1976 Vice ordförande, Borlänge SSU-krets

1975 Ordförande, SSU Facklan, Åselby

1977 Styrelseledamot Dalarnas SSU-distrikt

1978 Påbörjat militärtjänstutbildning

1978 Styrelseledamot, Älvdalens arbetarekommun

1977–1982 Journalist, Dala-Demokraten

1978 Ordförande, SSU Älvdalskrets

1979–1983 Ordförande Dalarnas SSU-distrikt

1981–1984 Suppleant, SSU:s förbundsstyrelse

1982 Ledamot kommunfullmäktig, Borlänge

1982 Ledamot, socialnämnden

1982 Ledamot/vice ordförande, länskolnämnden, Kopparbergs län

1983–1985 Politisk redaktör, Norrländska Socialdemokraten

1984–1987 Ledamot SSU:s förbundsstyrelse

1985–1989 Chefredaktör, Aktuellt i Politiken

1989–2006 Kommunalråd

1989–2006 Ledamot, kommunstyrelsen, Borlänge

1989–2007 Ledamot kommunfullmäktig, Borlänge

1989–1998 Vice ordförande, finansutskottet

1989–2005 Ledamot, Regionkommittén/Mittdalaberedningen

1989–2009 Styrelseledamot, HSB Dalarna

1989–2005 Ordförande, Dalälvens Vattenvårdsförening

1991–1992 Ordförande, Skräddarbackens Socialdemokratiska förening

1991–1995 Ordförande, ABF Dalarna

1992- Styrelseledamot, Borlänge arbetarekommun

1994–2001 Styrelseledamot, Dala-Demokraten

1994–2002 Styrelseledamot, länsstyrelsen

1995–2002 Ordförande, Dalarnas kommunförbund

1996–1998 Ordförande, produktionsutskottet

1997–2007 Styrelseledamot, Stiftelsen Teknikdalen

1998 Ordförande näringslivs- och planutskottet

1998 Vice ordförande barn- och skolnämnden

1998–2000 Ledamot, referensgruppen Forum för ekologisk omställning, Agenda 21

1998–2006 Ordförande finansutskottet

1998-2006 Ordförande Borlänge centrumförening

1998-2006 Ordförande kommunstyrelsen, Borlänge

1999-2007 Ordförande, AB Dala Airport

1999-2006 Ordförande, Borlänge kommuns förvaltnings AB

1999-2006 Styrelseledamot, Borlänge Energi AB

1999-2006 Ordförande, Partnerskap Bergslagsbanan

1999-2006 Ledamot styrelsen, Borlänge Energi

1999-2006 Ordförande, koncernbolaget Borlänge kommun

2000 Ledamot övervakningskommittén Mål 2 norra

2001-2014 Ordförande Folkrörelsernas mediastiftelse
2001- Ordförande, Dalarnas socialdemokratiska partidistrikt
2001-2005 Suppleant Socialdemokraternas partistyrelse
2002-2006 Ordförande, Region Dalarna
2005-2009 Ledamot Socialdemokraternas partistyrelse
2003-2004 Styrelseledamot, Utvecklingsbolaget Mitt Dalarna
2003-2007 Ledamot i Ansvarskommittén
2003-2007 Ordförande Dalabanans intresseförening
2005 Ordförande Utvecklingsbolaget Mitt Dalarna
2005-2007 Ordförande, Dalaflyget AB
2006-2023 Riksdagsledamot
2006-2010 Ledamot utbildningsutskottet
2006-2010 Suppleant näringsutskottet
2006-2010 Suppleant Nordiska rådets svenska delegation
2007-2009 Ordförande, Borlänge Judo Club
2007-2010 Revisor, socialdemokratiska riksdagsgruppen
2009-2014 Ordförande, HSB Dalarna
2009- Suppleant, verkställande utskottet, Socialdemokraterna
2009-2014 Ledamot, Bergslagens Mark och Trädgård AB
2010-2011 Ledamot konstitutionsutskottet
2010-2014 Ledamot krigsdelegationen 10-14
2011-2014 Ledamot i riksdagens delegation till Natos parlamentariska församling
2011-2014 Ledamot, vice ordförande, ordförande utrikes- och försvarsutskottet
2011-2014 Suppleant i Utrikesnämnden

CV 2.³³

Utbildningar

En mångfald utbildningar inom folkbildningen
Gymnasiet, social linje
Grundskola

Anställningar/ förtroendevald på heltid

2012 – ff LOs ordförande
1999 – 2012 Ombudsman IF Metall, ordförandens kansli
1996 – 1999 Informationschef, Socialdemokraterna
1995 – 1996 Sakkunnig i Statsrådsberedningen
1990 – 1995 Ordförande i SSU-förbundet
1983 – 1995 Bröderna Hammarstedt i Växjö

Fackliga uppdrag

2014 – ff Biträdande ordförande Internationella fackliga samorganisationen
2012 – ff Ledamot i Europafackens styrelse
2012 – ff Ledamot i nordiska fackliga samorganisationens styrelse

---

³³ LO:s hemsida, Karl-Petter Thorvaldsson,
https://www.lo.se/start/om_oss/ledningen/karl_petter_thorvaldsson_ordforande/cv, (hämtad 2023-03-07)

2012 – 2014 Ledamot i Internationella fackliga samorganisationen styrelse
1987 – 1990 IF Metall avdelning 74 – studiekommittén

Politiska uppdrag

2013 – ff Ordinarie ledamot i VU och partistyrelsen, Socialdemokraterna
2012 – 2013 Adjungerad ledamot i VU och partistyrelsen, Socialdemokraterna
2001 – ff Ledamot i programkommission, Socialdemokraterna
1991 – 1995 VU-ledamot IUSY
1990 – 1995 Adjungerad ledamot i VU och styrelse, Socialdemokraterna
1987 – 1990 Ledamot i SSU:s förbundsstyrelse
1987 – 1990 Vice ordförande i Växjö arbetarekommun

Kommunala uppdrag

1985 – 1990 Ledamot av kommunfullmäktige i Växjö
1985 – 1990 Ledamot i fritidsnämnden och tekniska nämnden
1985 – 1990 Ledamot Växjöhem, kommunal bostadsstiftelse

Statliga uppdrag

Regionalt i Kronoberg
Mitten av 80-talet – 1990 Styrelsen för Försäkringskassan i Kronobergs län
Mitten av 80-talet – 1990 Socialförsäkringsnämnden

Regeringsuppdrag

2012 – ff Ledamot i jämställdhetsdelegationen
2005 – 2006 Ordförande i styrelsen för Levande Historia
2003 – 2005 Ledamot i styrelsen för Levande Historia
2003 – 2005 Ensamutredare, föräldraförsäkringen
2001 – 2011 Ledamot i Förvaltningsstiftelsen UR, SVT, SR
1995 Sakkunnig i den svenska kommittén, FN:s sociala toppmöte i Köpenhamn
1995 – 1996 Ordförande Storstadskommittén, parlamentarisk utredning
1985 – 1990 Ledamot regeringens barn- och ungdomsdelegation

Övriga uppdrag

2013 – ff Ordförande Folksam Sak
2010 – 2012 Ledamot i styrelsen för Fryshuset
2009 – 2012 Ledamot i styrelsen för KF
2009 – 2012 Ledamot i styrelsen för KF-media (Nordstedt, Bokus och Akademibokhandeln)
2006 – 2012 Styrelsen för Konsumentföreningen Stockholm
2005 – 2012 Vice president i IFWEA(ABF-internationalen
2000 – 2005 Vice ordförande/ordförande i Nordiska FHSK i Genève
2003 – 2005 Ledamot i IFWEA
2000 – 2012 Ordförande ABF

Uppställd i kronologisk ordning blir sammanställningen som följer;

1983 – 1995 Bröderna Hammarstedt i Växjö
1985 – 1990 Ledamot av kommunfullmäktige i Växjö
1985 – 1990 Styrelsen för Försäkringskassan i Kronobergs län

1985– 1990 Socialförsäkringsnämnden
1985 – 1990 Ledamot i fritidsnämnden och tekniska nämnden
1985 – 1990 Ledamot Växjöhem, kommunal bostads
1985 – 1990 Ledamot regeringens barn- och ungdomsdelegation
1987 – 1990 IF Metall avdelning 74 – studiekommittén
1987 – 1990 Ledamot i SSU:s förbundsstyrelse
1987 – 1990 Vice ordförande i Växjö arbetarekommun
1990 – 1995 Ordförande i SSU-förbundet
1990 – 1995 Adjungerad ledamot i VU och styrelse, Socialdemokraterna
1991 – 1995 VU-ledamot IUSY
1995 Sakkunnig i den svenska kommittén, FN:s sociala toppmöte i Köpenhamn
1995 – 1996 Sakkunnig i Statsrådsberedningen
1995 – 1996 Ordförande Storstadskommittén, parlamentarisk utredning
1996 – 1999 Informationschef, Socialdemokraterna
1999 – 2012 Ombudsman IF Metall, ordförandens kansli
2000 – 2005 Vice ordförande/ordförande i Nordiska FHSK i Genève
2000 – 2012 Ordförande ABF
2001 – 2011 Ledamot i Förvaltningsstiftelsen UR, SVT, SR
2001 – ff Ledamot i programkommission, Socialdemokraterna
2003 – 2005 Ledamot i styrelsen för Levande Historia
2003 – 2005 Ledamot i IFWEA
2003 – 2005 Ensamutredare, föräldraförsäkringen
2005 – 2006 Ordförande i styrelsen för Levande Historia
2005 – 2012 Vice president i IFWEA (ABF-internationalen
2006 – 2012 Styrelsen för Konsumentföreningen Stockholm
2009 – 2012 Ledamot i styrelsen för KF
2009 – 2012 Ledamot i styrelsen för KF-media (Nordstedt, Bokus och Akademibokhandeln)
2010 – 2012 Ledamot i styrelsen för Fryshuset
2012 – 2013 Adjungerad ledamot i VU och partistylelsen, Socialdemokraterna
2012 – 2014 Ledamot i Internationella fackliga samorganisationen styrelse
2012 – ff Ledamot i jämställdhetsdelegationen
2012 – ff LOs ordförande
2012 – ff Ledamot i Europafackens styrelse
2012 – ff Ledamot i nordiska fackliga samorganisationens styrelse
2013 – ff Ordinarie ledamot i VU och partistylelsen, Socialdemokraterna
2013 – ff Ordförande Folksam Sak
2014 – ff Biträdande ordförande Internationella fackliga samorganisationen

Bilaga 7. Källhänvisning för enskilda minister

Nedan redovisas källförteckning för varje enskild minister i ”Tidiga” regeringar;

Hjalmar Branting

Internetkällor

Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Hjalmar Branting 2017,

<https://www.arbark.se/sv/2017/11/oktober-1917/>, hämtat 2023-02-25

Nationalencyklopedin, Hjalmar Branting.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hjalmar-branting> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Hjalmar Branting, https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/16868, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09.

SO-rummet, so-rummet.se, https://www.so-rummet.se/kategorier/hjalmar-branting#, hämtad 2023-03-14

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, http://runeberg.org/svda/1923/0018.html, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, https://www.sverigesministrar.se/hjalmar-branting, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1925) http://runeberg.org/vemardet/1925/0109.html, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Boman, Nils (red), (1948), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 1, sid 444-446, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Svenning, Olle, (2014), Hövdingen. Hjalmar Branting, Bonniers förlag, Falun

Ilshammar, Lars, (2010), Sveriges statsministrar under 100 år / Hjalmar Branting, Bonniers Förlag, Stockholm

Per Albin Hansson

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Per Albin Hansson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/per-albin-hansson> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Per Albin Hansson, https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/12597, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-05-09.

<https://www.so-rummet.se/kategorier/albin-hansson#>

SO-rummet, so-rummet.se, https://www.so-rummet.se/kategorier/albin-hansson#, hämtad 2023-03-14

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, http://runeberg.org/svda/1923/0018.html, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, https://www.sverigesministrar.se/per-albin-hansson, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1945) http://runeberg.org/vemardet/1945/1033.html, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Boman, Nils (red), (1946), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 3, sid 311-312, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Ekdal, Nils, Per Albin Hansson, 2010, Albert Bonniers Förlag, Stockholm

Isaksson, Anders, Per Albin, 2002, Wahlström & Widstrand, Stockholm

Viktor Larsson

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Viktor Larsson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/viktor-larsson> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Viktor Larsson, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/11052>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09.

Svenska Dagbladets årsböcker, andra årgången (händelser 1924), sid 60,

<http://runeberg.org/svda/1924/0062.html>, hämtad 2023-03-08

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/viktor-larsson>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1945) <http://runeberg.org/vemardet/1945/0624.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1948), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, sid 484
Albert Bonniers förlag, Stockholm

Göransson, Valfrid, (1972), Viktor Larsson: liberal och socialist, Halmstad, Larssons bokhandel

Sven Linders

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Sven Linders. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sven-linders> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Sven Linders, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/10535>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09.

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/sven-linders>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1925) <http://runeberg.org/vemardet/1925/0463.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1948), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 4, sid 649-650, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Herman Lindqvist

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Herman Lindqvist.

[http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/herman-lindqvist-\(1863-1932\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/herman-lindqvist-(1863-1932)) (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Herman Lindqvist, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/10638>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-05-09

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/herman-lindqvist>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1949), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 5, sid 6-7, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Gustav Möller

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Gustav Möller.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/gustav-möller> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Gustav Möller, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/8662>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09.

Svenska Dagbladets årsböcker, andra årgången (händelser 1924), sid 60,

<http://runeberg.org/svda/1924/0062.html>, hämtad 2023-03-08

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/gustav-möller>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1954), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 5, sid 378-379, Albert Bonniers förlag, Stockholm Spåren efter Gustav Möller

Per Gunnar Edebalk, (2023) Spåren efter Gustav Möller - Om socialpolitiska bakgrunder, Lund, Research Reports in Social Work 2023:4, Socialhögskolan vid Lunds universitet

Torsten Nothin

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Torsten Nothin.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/torsten-nothin> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Torsten K V Nothin, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/8418>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/torsten-notin>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1969), <http://runeberg.org/vemardet/1969/0732.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1949), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 5, sid 558, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Olof Olsson

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Olof Olsson. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/olof-olsson> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Olof Olsson, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/7790>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-03-09.

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/olof-olsson>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1925), <http://runeberg.org/vemardet/1925/0583.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1949), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 6, sid 650-651, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Rickard Sandler

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Rickard Sandler.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/rickard-sandler> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Rickard J Sandler, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/6346>, svenskt biografiskt lexikon, hämtad 2023-05-09.

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/rickard-sandler>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1993), <http://runeberg.org/vemardet/1993/0784.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1949), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 6, sid 510-512, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Yngve Möller, (1990) Rickard Sandler: folkbildare, utrikesminister, Stockholm, Norstedt

Carl Svensson

Internetkällor

Riksarkivet, Carl Svensson, <http://runeberg.org/smok/7/0431.html>, svenska män och kvinnor: biografisk uppslagsbok, del 7, sid 389–390 (1954) Bonniers Förlag, Stockholm, hämtad 2023-03-09

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07
Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/carl-svensson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1954), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 7 sid 389-390, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Fredrik Vilhelm Thorsson

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Fredrik Vilhelm Thorsson.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/fredrik-vilhelm-thorsson> (hämtad 2023-03-11)
Riksarkivet, Fredrik Thorsson, <http://runeberg.org/smok/7/0581.html>, svenska män och kvinnor: biografisk uppslagsbok, del 7 sid 525-526 (1954) Bonniers Förlag, Stockholm, hämtad 2023-03-09
Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07
Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/fredrik-vilhelm-thorsson>, hämtad 2023-03-09
Vem är det, (1925) <http://runeberg.org/vemardet/1925/0758.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtad 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1954), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 7, sid 525-526, Albert Bonniers förlag, Stockholm
Ström, Fredrik (1949). Skomakaren som blev kungens skattmästare: F. W. Thorsson. I biografiserien ”Deras liv blev bragd”, Stockholm, Missionsförbundets förlag
Vennerström, Ivar (1926), F. V. Thorsson - en minnesskrift, Stockholm, Tidens förlag

Östen Undén

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Östen Undén. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/osten-unden> (hämtad 2023-03-11)
Riksarkivet, Östen Undén, <http://runeberg.org/smok/8/0118.html>, svenska män och kvinnor: biografisk uppslagsbok, del 8, sid 102–103 (1955) Bonniers Förlag, Stockholm, hämtad 2023-03-09
Svenska Dagbladets årsböcker, andra årgången (händelser 1924), sid 60, <http://runeberg.org/svda/1924/0062.html>, hämtad 2023-03-08
Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/osten-unden>, hämtad 2023-03-09
Vem är det, (1953) <http://runeberg.org/vemardet/1953/1106.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtad 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1955), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 8, sid 102-102, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Yngve Möller, (1986) Östen Undén - en biografi, Stockholm, Norstedt

Assar Åkerman

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Assar Åkerman.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/assar-åkerman> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Assar Åkerman, <http://runeberg.org/smok/8/0553.html>, svenska män och kvinnor: biografisk uppslagsbok, del 8 sid 507–508 (1955) Bonniers Förlag, Stockholm, hämtad 2023-03-09

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/assar-akerman>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1925), <http://runeberg.org/vemardet/1925/0852.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1955), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 8 sid 507-508, Albert Bonniers förlag, Stockholm

Anders Örne

Internetkällor

Nationalencyklopedin, Anders Örne. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anders-orne> (hämtad 2023-03-11)

Riksarkivet, Anders Örne, <http://runeberg.org/smok/8/0118.html>, svenska män och kvinnor: biografisk uppslagsbok, del 8 sid 539–540 (1955) Bonniers Förlag, Stockholm2, hämtad 2023-03-09

Svenska Dagbladets årsböcker, första årgången (händelser 1923), sid 16, <http://runeberg.org/svda/1923/0018.html>, hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/anders-orne>, hämtad 2023-03-09

Vem är det, (1945), <http://runeberg.org/vemardet/1945/1219.html>, Svensk biografisk handbok, Stockholm, Norstedt Förlag, hämtat 2023-03-04

Tryckta källor

Nils Boman (red), (1955), Svenska män och kvinnor, Biografisk uppslagsbok, del 8 sid 539-5040 Albert Bonniers förlag, Stockholm

Nedan redovisas källförteckning för varje enskild minister i ”Senare” regeringar;

Magdalena Andersson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/magdalena-andersson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Magdalena Andersson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/magdalena-andersson>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/magdalena-andersson_dcc2ab7d-3fc1-4a28-b3c7-be1679c047b3, Hämtad

2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/magdalena-andersson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 18, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Per Bolund (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/per-bolund>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Per Bolund. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/per-bolund>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/per-bolund_56698f88-e33a-41fe-9c62-a9c53b3e793d, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/per-bolund>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 48, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Ibrahim Baylan (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/ibrahim-baylan>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Ibrahim Baylan.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ibrahim-baylan>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/ibrahim-baylan>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 31, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Hans Dahlgren (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/hans-dahlgren>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Hans Dahlgren.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hans-dahlgren> (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/hans-dahlgren>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 336, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Johan Danielsson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/johan-danielsson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Johan Danielsson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/johan-danielsson>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/hans-dahlgren>, hämtad 2023-03-09

Mikael Damberg (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/mikael-damberg>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Mikael Damberg.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/mikael-damberg> (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/mikael-damberg>, hämtad 2023-03-09

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/mikael-damberg_70b5dfce-7871-4e6e-b0bf-a0d482fa4c6b, Hämtad 2023-03-07

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 72, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Anna Ekström (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/anna-ekstrom>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Anna Ekström. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anna-ekstrom>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/anna-ekstrom>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 80, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Max Elger (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/max-elger>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Max Elger. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/max-elger>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/max-elger>, hämtad 2023-03-09

Tomas Eneroth (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/tomas-eneroth>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Tomas

Eneroth. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/tomas-eneroth>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/tomas-eneroth>, hämtad 2023-03-09

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/tomas-eneroth_d7c31fc6-83e4-11d4-ae60-0050040c9b55, Hämtad 2023-03-07

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 84, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Peter Eriksson (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/peter.eriksson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Peter Eriksson. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/peter-eriksson> (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/peter-eriksson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 91, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Matilda Ernkrans (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/matilda-ernkrans>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Matilda

Ernkrans. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/matilda-ernkrans>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/matilda-ernkrans_8166bd73-bf10-4ef8-8e01-1975ca921c12, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/matilda-ernkrans>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 96, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Khashayar Farmanbar (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/khashayar-farmanbar>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Khashayar

Farmanbar. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/khashayar-farmanbar>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/khashayar-farmanbar>, hämtad 2023-03-09

Per Olsson Fridh (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/per-olof-fridh>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Per Olsson

Fridh. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/per-olsson-fridh>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/per-olsson-fridh>, hämtad 2023-03-09

Jeanette Gustafsdotter (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/jeanette-gustafsdotter>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Jeanette Gustafsdotter.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/jeanette-gustafsdotter>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/jeanette-gustafsdotter>, hämtad 2023-03-09

Anna Hallberg (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/anna-hallberg>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Anna Hallberg. [http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anna-hallberg-\(politiker\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anna-hallberg-(politiker)), (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/anna-hallberg>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 123, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Lena Hallengren (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/lena-hallengren>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Lena Hallengren.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/lena-hallengren>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/lena-hallengren_3c5cc43c-e4cd-11d6-ae81-0004755038ce, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/lena-hallengren>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 124, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Peter Hultqvist (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/peter-hultqvist>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Peter Hultqvist.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/peter-hultqvist>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, Peter Hultqvist, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/peter-hultqvist_8fdcd2db-91db-4cba-ae0c-258061f5ed59, (hämtad 2023-03-10)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/peter-hultqvist>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 147, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Morgan Johansson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/morgan-johansson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Morgan Johansson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/morgan-johansson>, (hämtad 2023-03-11)

Riksdagens hemsida, Morgan Johansson, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/morgan-johansson_d7c32690-83e4-11d4-ae60-0050040c9b55, Riksdagen.se, hämtad 2023-04-30

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/morgan-johansson_d7c32690-83e4-11d4-ae60-0050040c9b55, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/morgan-johansson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 156, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Ylva Johansson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/ylva-johansson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Ylva Johansson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ylva-johansson>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/ylva-johansson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 158, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Ida Karkiainen (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/ida-karkiainen>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Ida Karkiainen. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ida-karkiainen>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/ida-karkiainen_7891a68a-bcbd-43a3-bd8b-90bdbb040f45, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/ida-karkianinen>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 170, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Lina Axelsson Kihlblom (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/lina-axelsson-kihlblom>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Lina Axelsson

Kihlblom. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/lina-axelsson-kihlblom>, (hämtad 2023-03-11)

Amanda Lind (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/amanda-lind>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Amanda Lind.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/amanda-lind>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/per-bolund_56698f88-e33a-41fe-9c62-a9c53b3e793d, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/amanda-lind>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 192, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Ann Linde (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/ann-linde>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Ann Linde. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/linde-ann>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/utrikesminister-ann-linde_0992800527915?p=2, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/ann-linde>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 198, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Åsa Lindhagen (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/asa-lindhagen>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Åsa Lindhagen. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/asa-lindhagen>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/per-bolund_56698f88-e33a-41fe-9c62-a9c53b3e793d, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/asa-lindhagen>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 200, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Stefan Löfvén (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/stefan-lofven>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Stefan Löfvén.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/stefan-lofven> (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/stefan-lofven>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Hennel, Lena & Olsson, Lova (2013), *Humlan som flyger – berättelsen om Stefan Löfven*, Nordstedts förlag

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 212, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Isabella Lövin (MP)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/isabell-lovin>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Isabella

Lövin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/isabella-lovin>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/perbolund_56698f88-e33a-41fe-9c62-a9c53b3e793d, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/isabella-lovin>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 214, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Lena Micko (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/lena-micko>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Lena Micko. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/lena-micko> (hämtad 2023-05-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/lena-micko>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 221, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Jennie Nilsson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/jennie-nilsson>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Jennie Nilsson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/jennie-nilsson>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/jennie-nilsson_4c6f215d-de3a-452d-83b5-f472b8668b7e, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/jennie-nilsson>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 230, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Eva Nordmark (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/eva-nordmark>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Eva Nordmark. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/eva-nordmark>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/eva-nordmark>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 236, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Ardalan Shekarabi (S)

Internetkällor

Altinget, https://www.altinget.se/person_ardalan-shekarabi, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Ardalan Shekarabi.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ardalan-shekarabi>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/ardalan-shekarabi_b2bb1d34-0f20-4daf-b26e-8916bb911075, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/ardalan-shekarabi>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 287, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Märta Stenevi (MP)

Internetkällor

Altinget, https://www.altinget.se/person_marta-stenevi, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Märta Stenevi.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/marta-stenevi>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/per-bolund_56698f88-e33a-41fe-9c62-a9c53b3e793d, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/marta-stenevi>, hämtad 2023-03-09

Annika Strandhäll (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/annika-strandhall>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Annika Strandhäll.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/annika-strandhall>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/annika-strandhall_83b5647b-ccf4-4398-aefb-6d93152f951b, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministrar.se, <https://www.sverigesministrar.se/annika-strandhall>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 298, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Anna-Caren Sätherberg (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/anna-caren-satherberg>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Anna-Caren Sätherberg.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anna-caren-sätherberg>, (hämtad 2023-03-11)
Sveriges Riksdags hemsida, https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/anna-caren-satherberg_c2917e84-a1f8-4de8-9c71-a492eee1f43f, Hämtad 2023-03-07
Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/anna-caren-satherberg>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 309, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Karl-Petter Thorwaldsson (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/karl-petter-thorvaldsson>, hämtad 2023-03-07

LO:s hemsida, Karl-Petter Thorwaldsson,

https://www.lo.se/start/om_oss/ledningen/karl_petter_thorwaldsson_ordforande/cv, (hämtad 2023-03-07)

Nationalencyklopedin, Karl-Petter Thorwaldsson.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/karl-petter-thorvaldsson>, (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/karl-petter-thorvaldsson>, hämtad 2023-03-09

Margot Wallström (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/margot-wallstrom>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Margot Wallström.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/margot-wallstrom> (hämtad 2023-03-11)

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/margot-wallstrom>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 329, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Anders Ygeman (S)

Internetkällor

Altinget, <https://www.altinget.se/person/anders-ygeman>, hämtad 2023-03-07

Nationalencyklopedin, Anders Ygeman.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/anders-ygeman>, (hämtad 2023-03-11)

Sveriges Riksdags hemsida https://www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier/ledamot/anders-ygeman_d7c3235d-83e4-11d4-ae60-0050040c9b55, Hämtad 2023-03-07

Sverigesministerar.se, <https://www.sverigesministerar.se/anders-ygeman>, hämtad 2023-03-09

Tryckta källor

Fakta om folkvalda – Riksdagen 2018–22 (2022), sid 350, Riksdags-förvaltningen Tryckeri, Stockholm

Anvisningar om hur Internetkällor är nåbara

Altinget, Altinget.se, Altinget är en politiskt oberoende nyhetsportal som bevakar politiken i Sverige och EU, sökt på altinget.se samt därefter namn på minister. Kort biografi samt artiklar om och av individen

Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek, nås genom <https://www.arbark.se/sv/>

LO förbundets hemsida - https://www.lo.se/start/om_oss/ledningen/karl_petter_thorwaldsson_ordforande/cv

National Encyklopedin, <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/>, under rubriken ”uppslagsverk” söks på ministernamnet

Miljöpartiets hemsida, mp.se kan nås genom <https://www.mp.se/om/riksdagspolitiker/>, därefter sökes på namnet

Regeringskansliets arkiv nås på ”regeringen.se”, därefter sök på namn

Riksarkivet - Svenskt biografiskt lexikon (SBL) är ett vetenskapligt och populärvetenskapligt standardverk som började utges 1917, sedan 1962 i statlig regi. Från den 1 januari 2009 ingår SBL i Riksarkivets verksamhet, utgörande en egen enhet.

Socialdemokratiska partiets hemsida, <https://www.socialdemokraterna.se/>, sök därefter på ”våra politiker”

SO-rummet nås på so-rummet.se. SO-rummet är en gratis digital läraresurs och väl sorterade webbplats för skolans samhällsorienterade ämnen: historia, religionskunskap, geografi och samhällskunskap. På webbplatsen medverkar många olika skribenter. Det mesta av SO-rummets textmaterial är skrivet av andra lärare, författare/journalister och ämnesexperter/sakkunniga enligt hemsidan

Svenska Dagbladets årsböcker – Kan nås över <http://runeberg.org/svda>, därefter sökes på namn

Sveriges ministrar, <https://www.sverigesministrar.se/alla-ministrar>, därefter sök på namn

Sveriges Riksdagsarkiv nås på ”riksdagen.se, därefter sök på namn på ”Ledarmöter och partier”, därunder återfinns även biografi om den enskilde riksdagsledamoten t ex

Vem är det är en svensk biografisk handbok, utgiven av Norstedt Förlag och täcker kända svenska personer. Nås på <http://runeberg.org/vemardet> därefter söks på namnet